

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXI. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor**
és fia könyv- és könyv-
omdjába küldendők.

Április II.

Zombor, 1898. március 31.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bi-
zottsága a folyó hó 29-én megtartott rendes
közgyűlésén egyértelmű helyesléssel elhatározta,
hogy április hó 11-én ünnepi diszközgyűlést tart.

Ugyanezt, szintén egyhangú helyesléssel el-
határozta Zombor város közönsége is a ma meg-
tartott rendes közgyűlésén.

Hazaifias örömmel üdvözöljük a két törvény-
hatóságot abból az alkalomból, hogy egyhangú
helyesléssel hozták meg határozataikat. Mind-
nyájan éreztük annak szükségét, hogy április hó
11-ikét meg kell ünnepelnünk. Teljesen helyén
valónak tartjuk tehát a kormány intézkedését, a
mely a törvényhozás mindkét házának ünneplését
eredményezte. És szükségesnek tartjuk, hogy a
törvényhozással együtt ünnepeljenek a törvény-
hatóságok is.

Április hó 11-ike nevezetes mozgalmak és
korszakot alkotó eszmék diadalát, teljes győzel-
mét jelenti.

Csak alig két hét előtt ünnepelte meg az
ország lelkes polgársága a márciusi események-
nek emlékét. Fénynyel, kiváló díszszel, a hazafias
lelkesség frappans megnyilatkozásával áldoztunk
március Idusa szent emlékének.

A márciusi lelkes eseménynek küszöbét ké-
pezik a rendkívüli horderejű és mai alkotmá-
nyunknak is alapját és védbástyáját képező nagy
alkotásoknak. Március idusán a nép mozdult meg
és hangos szóval követelte, hogy az intézmények
s egész állami életünk a szabadság és egyenlő-
ség eszméinek megfelelőleg alakítsassanak át.

A mozgalom után megindult a törvényhozási
processzus, a mely végső befejezését 1848. április
hó 11-én nyerte.

Ezen a napon szentesítette Ferdinand király
a 48-as nevezetes törvényeket. A szentesítés ténye
megadta azt, a mit kívántunk, megteremtette a
márciusi mozgalmak legszebb diadalát.

Nem térhet tehát ki első sorban a hivatalos
Magyarország, de nem térhet ki a közvélemény
sem április 11-ének megünneplése elől; a magyar
-- az ezer éves mult számos példája szerint --
csak akkor volt boldog, a mikor a nemzet és a
trón között a teljes harmónia uralkodott. Április
hó 11-én a népboldogító legszebb eszmék diada-
lában is impozáns módon nyilvánult meg ez a
harmónia.

Április hó 11-ike ezek szerint kettős diadalt
aratott. És bár a fényes győzelem a legközelebbi
idők gyászemlékű eseményeivel vesélyeztetve
volt, mindazonáltal égbe nyúló piramisként hir-
deti e nevezetes nap a nemzet és királya köl-
csönös szeretetét, bizalmát és hirdeti az ország-
nak újjászületését az egyenlőség és szabadság
biztos alapjain.

Minden előítéletet és minden elfogultságot
félre kell tennünk. A nemzet hazafias kegyele-
tének ezen a napon is impozánsan kell megnyi-
latkoznia.

A midőn tehát isméteiten örömmel üdvözöl-
jük a két törvényhatóságot, egyuttal reméljük,
hogy maga a közönség is közre hat az ünnepély
fényének emelésében.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, 1898. március 31.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bi-
zottsága folyó hó 29-én tartotta meg ez idei első
rendes évnegyedes közgyűlését. A közgyűlésen
dr. Vojnits István főispán elnököl, a kit a bi-
zottsági tagok lelkes éljenzéssel üdvözöltek.

A főispán a jegyzőkönyv vezetésével Bertolinó
Sándor tb. főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzé-
sével Léderer Pál aljegyzőt bizta meg.

A bizottsági tagok szép számban voltak jelen
s mindvégig figyelemmel kísérték a tárgyalás
menetét.

A közgyűlésről a következő tudósítást kö-
zöljük:

Április 11.

Dr. Vojnits István főispán napirend előtt
hivatkozva azon körülményre, hogy a nemzet ez
idén ünnepi 50. évfordulóját azon nagy horderejű
eseményeknek, a melyeknek folyamán a
nemzet és trón egyértelműleg az intézményeket a
szabadság és egyenlőség nagy eszméinek megfe-
lelőleg alakították át s hivatkozva arra, hogy
ugy a törvényhozás, mint az egyes törvényható-
ságok nagy örömmel ünneplik meg április 11-én
a ritka évfordulót, indítványozza, hogy Bács-
Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága
április hó 11-én diszközgyűlést tartson, a mely
egyedül a ritka évfordulóra való megemlékezéssel
foglalkozzék; indítványozza egyuttal, hogy az
alispán bizassék meg az ünnepi szónok kiszeme-
lésével, felkérésével s az egyéb intézkedések meg-
tételével.

A főispán indítványát a közgyűlés egyhangú
helyesléssel elfogadta.

Tiszteletbeli kinevezések.

A közgyűlés folyama alatt dr. Vojnits István
főispán értesítette a törvényhatósági bizottságot,
hogy törvényadta jogánál fogva kinevezte:

tb. főjegyzőkké: Lánckor Antal, Léderer
Pál aljegyzőket és dr. Frank Mihály főispáni
titkárt;

tb. főügyészé: dr. Csernus Pál alügyészt;
tb. alügyészekké: dr. Wiener Samu, Hermann
Adolf almási és dr. Zsubori József apatini gyá-
korló ügyvédeket;

tb. járásorvosokká: dr. Ormay Kálmán kulai
és dr. Schneider Kornél cservenikai orvosokat;

tb. szolgabíróvá: Malonyay Béla apatini köz-
igazgatási gyakornokot.

A főispán értesítését általános, lelkes éljen-
zés kísérte.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Letűnt a csillagom . . .

Letűnt a csillagom, kialudt a fénye,
A mi szerelmünk vége szakadt, vége.
Oda lett az álmom, rózsás tündéralom,
Oda lett, elveszett.
Ki tudja merre van a nagy pusztaságon.
Tavasz volt fakadó, hogy megszerettelek,
Emlékszel-e rája aranyhajú gyermek.
Alkony volt, suttogott az akácok lombja,
Mikor megláttalak,
Mikor ottan álltál kicsi kaputokba.

S tavasz után aztán hogy jött a nyár beve,
S fakadó virággal volt kis kerted tele,
Kinyílt a szived is tündre, boldogságra,
Forró szerelemre,
S te lettél kertednek legszebbik rózsája.

És hogy hullni kezdett az akác levele,
A szived sem volt már szerelemmel tele.
S mire lehullt aztán az utolsó levél,
Elfeleltél engem,
Azt sem tudtad már, hogy valaha szeretted.

Richardt Károly.

APRÓ TÖRTÉNETEK.

(Az életből ellesve.)

Irtá: DEL TORÓ.

VI.

A gyűdi bucsujárás.

Ritka furfangos ember volt p . . . i kántor abban
az időben, a mikor még nem a filloxa szűretelt a he-
gyek alján, hanem fanyelű bicskával sem győzték vágni
az iskolás gyermekek a kiténő fűrtöket, a melyekkel ugy
meg volt terhelve egy-egy töke, mint mostan Görög-
szág hadisárcal.

A gyermekek ilyenkor külön vakációt kaptak, de
külön kosarakban és külön csöbrökben hordták is érte a
„salláriumot.“

Falu helyen a plébánia meg a kántori lak rende-
sen egymás mellett állanak. Mikor a szűretelő gyermekek
hazafelé mentek, az öreg kántor már az utcán várta őket,
egyrészt, hogy nehéz terhüktől megkönnyitse, másrészt,
nehogy előbb a paplakba tévedjenek be.

Különösen örült, ha olyan gyermeket látott köze-
ledni, a ki két kosarat, vagy két ibriket cipelt. Biztat-
gatta is már messziről, hogy csak lépdeljen szaporán.

Mikor osztán hozzá ért, elvette tőle mind a két ko-
sarat, vagy mind a két csöbröskét és azt mondta nyá-
jasan:

— Dűdsd csak oda szépen a „purgatóriumba.“
Ez a purgatórium pedig az éléskamrája volt.

És ha a fiú történetesen azt mondta, hogy az egyik
a . . . az öreg mindjárt közbevágott és hunyorgatott szem-
mekkel mondá:

— Tudom, tudom fiaeskám, hogy az egyik a tisz-
telendő urnak szől, de hát minek fáradnál odáig is; majd
én átviszem, ugy is átmegek egy békítő „klázlira.“
A gyerek osztán otthagya az egész „elemőzsiát,“
hisz a kántor ur jobban tudja, hogy mit művel, és las-
saesán eloldalgott. Az öreg pedig nagyot nevetett a
markába, egyet csattantott az ujjával és így szólott:

— Egy dénár, két dénár, neked papkomám, semmi

sem jár. Én kántor is vagyok, tanító is vagyok, hát né-
kem kettő dukál.

Igy aztán olyan szépen megtelt a kamrácskája, hogy
egész éven át gond nélkül és vigan hajtogathatta azt az
ismeretes igét, a melyiknek a neve: kanesó.

Meg is tette. De e mellett a jó hiveiről sem felejt-
kezett meg. És miért is tette volna? Hisz a hivatala is
ugy hozta magával, hogy szegényt és gazdagot, kunyhót
és palotát egyaránt látogasson.

No, hát látogatott.
Disznótör, lakodalom, hallottitör, nem mulhatott el
nélküle.

A disznótörön felköszöntötte a házigazdát, hogy:
„Adjon Isten bort, búzát, barackot, tarkafarkú malacot —
— vivát!“ — Ezért osztán kijárt a hurka meg a kol-
bász, párosan. De jól is volt ez így, mert egy-egy kása-
val „kipányvázott“ hurka szöröstül-böröstül egyszerre szo-
kott „lekászolódni“ a sok „kántálástól“ kitágult torkán,
mint valami hitvány palacsinta.

A lakodalmon ellátta böles tanácsokkal a fiatal há-
zaspárt és fűszerszámos beszéddel égit magasztalta az
egész ház népet, ökrével, számarával együtt.

Persze, hogy ezen szép „szolnoklatáért“ nem felejt-
keztek meg róla: a rozmaring pénzéből neki is jutott
egy-pár penészles „lázsás.“

Hanem a halotti tórokon érezte magát csak igazán
otthon az öreg. Nem is mulott el egy sem, hogy végig
ne virrasztotta volna. Szép csendes beszélgetés közepette
a jámbor halott örök üdvösségeért olyanokat hozott a ku-
lacsón, hogy a „kutyogásat“ szt. Péter is meghallhatta a
mennyeországból. Utána azután egyet esettentett a nyel-
vével és azt mondta:

— Az örök világozás fényeskedjék neki!
A sok koma, sógor és egyéb apró atyafiság pedig
rábólintott a fejével, hogy: ugy van.

El is ázott ilyenkor az öreg annyira, hogy az ingó
mozgást bizonyosan ó találta volna fel, ha véletlenül Gal-
lilei már előtte fel nem találta volna.

A képe ugy ragyogott a jőféle homoki karcostól,
mint a piros lámpás, az orra meg télnék idején is ibo-
lyákat nyílt. A lábairól nem is szólok. Azok a lős és

Az inségek érdekében.

Bács-Bodrogh vármegye közönsége már a legutóbbi közgyűlésén bebizonyította, hogy mennyire szívén viseli az inségek ügyét. Közöltük akkor, hogy az inségre való tekintetből minő tetemes földmunkákat, illetve utépítéseket kíván foganatosítani.

Ezek a munkák már javában folynak s a megye immár 39,500 frtot fizetett ki a munkásoknak.

Ezen a közgyűlésen újlag 8,200 forintot utalványozott a megye utimunkálatok foganatosítására. E tetemes munkálatok elrendelése azért történik, hogy az inségben szenvedő munkásoknak a kenyérkereset biztosítható legyen.

Még egy határozatot hozott a közgyűlés az inségek érdekében.

Elhatározta ugyanis, hogy felirat útján megkéri a kereskedelmi minisztert, adja meg sürgősen az ideiglenes építési engedélyt gróf Leiningen Ármán és társainak. Az ó-becse-titeli vasut kiépítése így megkezdhető lenne, a mely munkálat igen sok embernek adna kenyeret.

A vármegyének ez a szorgos gondoskodása önmagát dicséri s a teljes elismerést vivja ki a vármegye intézői férfiai részére.

A történelmi társulat.

Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulata kérvényt adott be a vármegyéhez anyagi támogatás végett.

A kérvényt kedvezően intézte el a közgyűlés. Az állandó választmány határozatának megfelelőleg a megye 100 frttal belép az egyesület alapító tagjai közé s 300 frt segélyt ad. Ezen kívül utasított az alispán, hogy hasson oda, miszerint az egyes községek is belépjenek a történelmi társulat alapító vagy pártoló tagjai közé.

Czifrusz Ferencz, bizottsági tag, mint a történelmi társulat elnöke lelkes szavakban köszönte meg a megszavazott segélyt.

Azért említjük meg itt külön a közgyűlésnek ezt a határozatát, mert a mi csendben működő, de rendkívül fontos munkát végző történelmi társulatunk bizony nagyon rászolgált erre a támogatásra.

Kívánatos, hogy a községek minél nagyobb számban kövessék a vármegye példáját; a történelmi társulat a kellő anyagi erővel rendelkezvén, sokkal szélesebb körben folytathatná működését.

Egyéb tárgyak:

Alispáni jelentés a közügyek állapotáról. — A jelentést, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk, egyhangu helyesléssel tudomásul vettük.

Beltügyi miniszteri intézkedés a múlt évi június hó 28-án 604. közgy. 1897. sz. a megszavazott 2%-os megyei pótdadó mikénti jóváhagyása tárgyában és ezzel kapcsolatban a vármegye alispánjának előterjesztése. — A beltügyi miniszter a pótdadó kivetését jóváhagyta azzal, hogy a pótdadó 1898. évi január 1-től szedhető csak, Zenta város felebbezését, mint elkésettett a közgy. bíróság elutasította.

A vármegyei főispán ur öméltségének átirata Maximovits Szilárd ár. ülnöknek házközösségi ügyek előadásával történt megbízásáról. — A közgyűlés a főispán intézkedéséhez hozzájárult.

Főispán ur átirata dr. Kovács Lipót gyakorló orvosnak tiszteletbeli járásorvossá történt kinevezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

a kérdőjel örökös symbolumai voltak. És ha néha-néha kiegyenesedtek is, azt csak azért tették, hogy később annál jobban görbüljenek le a földre, hogy az öreg ott az „Im arcunkra borulunk“-at könnyebben elkeltázhassa.

Ha ilyen elázott állapotában valaki a virrasztó atyafiak közül azzal fordult hozzá, hogy hát: „Kántor uram, tán mennék is már hazafelé, . . . ugyi? — az öreg makogva rendesen ezt válaszolta:

— Gugyi . . . gugyi . . .

No, hanem másnap aztán a bucsuztatónál „gálásan“ kített magáért. Hogy a sok jót csak egy kicsit is meghálálja, olyan „kiteremtettézt“ bucsuztatót mondott, hogy jó, hogy a „megboldogult“ nem hallotta, különben kétszer fordult volna meg a koporsójában.

Mert mégis csak szívet faesaró, könnyet fakasztó volt az, mikor a jó Sára komaasszonyát kiszóltatta az ur az árnyékvilágból, és az öreg így bucsuztatta el:

— Jó komaasszony, a ki voltál Apostagon, áldjon meg az Ur téged jól vastagon; mint repedt faszékből a pöfögő kása, úgy hulljon fejedre az Isten áldása.

Majd meg egy kis vártat mulva, mikor a gyásznap zokogása lecsillapult, így folytatta:

— Az ember élete a fűhöz hasonló, délig virít, aztán leharapja a ló.

S végül így fejezte be:

— Nem nagy zsebbel vagyon öt-hat alma, de nagyobb mindennél az Isten hatalma. Azért fekszik amott kiterítve Sára, biz' a nem megy többé Bajmokra vásárra . . .

Hát ilyen kedélyes ember volt a p . . . i kántor, az öreg Laci bácsi, a kit a fiatalság azért szeretett, mert az iskolában soh' sem mérte meg a „pracljukt“ a léniával, az öregség meg azért, mert velük együtt járta a bucsu-helyeket és olyan szépen tudott előénekelni, hogy hét vármegyében sem lehetett párját találni. Érces, szép hangjától nem egyszer visszhangzott a „harsányi“ hegy. Mert leginkább Gyűdre vezette ő az ájtatos hivat. Csak-hogy ez az érces hang később nagyon is rozsdás kezdet lenni.

Megfogta az idő, meg a vénség, no meg a kulaes.

A népszabadságünnep rendező-bizottságának felhívása a népszabadság felszázados évfordulójának március 15-én leendő megünneplése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Szabolcs, Gömör, Kis-Hont és Hajdu vármegye közönségének átirata a szocializmus terjedésének megakadályozása és Népszava című lapok terjesztésének megakadályozása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Budapest székesfőváros közönségének átirata a provizoriumi törvényjavaslat életbeléptetése. — Tudomásul vétetik.

Győr vármegye alispánjának megkeresése az augusztusi árvízrel sújtott községek segélyezésére a megye területén eszközölköző gyűjtés elrendelése iránt. — Tudomásul vétetik.

A kisdudavodák országos egyesületének kérelemlevele kisdudavodák és menedékházak létesítése iránt. — Tudomásul vétetik.

Az „ezredéves diszfelvonulási körkép“ központi irodájának megkeresése a felvonulásban használt zárzó lerajzoltatása iránt. — Az alispán megbizatik, hogy a megkeresés értelmében járjon el.

Alispáni jelentés a betegápolási alap folyó kiadásainak fedezésére megyei pótdadó-alapból kölcsön vett 2500 frtnak átutalványozása tárgyában. — Átutalványoztatott.

Alispáni előterjesztés a vármegye közönségének pártfogása alatt álló Adamovich-féle ösztöndíj állásra meghirdetett pályázat eredménye tárgyában. — Scultéty László polgári iskolai II. oszt. tanuló bozattott javaslatba. Ugyanannak előterjesztése a Kovács József-féle ösztöndíj állásra meghirdetett pályázat eredménye tárgyában. — Ujjab pályázat iratik ki.

Alispáni jelentés a zentai csatakép hazaszállításával és felállításával járó költségek kintalványozásának jóváhagyása iránt. — A felmerült 149 ft 29 kr költség a közművelődési alaphoz utalványoztatik; a határozat jóváhagyás végett felterjesztetik a beltügyi miniszterhez.

Főispán ur öméltségének átirata a folyó hó 27-én megtartott számonkérésnek eredményéről. — Tudomásul vétetik.

A menza akadémika elnökségének kérelemlevele anyagi támogatás iránt. — A közművelődési és jótékonyági alaphoz 100 frt szavaztatott meg.

Rezsényi Aurél zentai lakos felebbezése Zenta város képviselőtestülete által megalkotott nyugdíjszabályzata ellen. — A jóváhagyás megtagadtatott.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata a bács-almási ipartestület alapszabályai tárgyában. — Jóváhagyás végett felterjesztetik a kereskedelmi miniszterhez Varnyu Ignác és társai továbbá Gulyás József és társai ó-becsei lakosok felebbezése az ottani közgyűlés választás ellen. — A választás megsemmisített.

Temerin község képviselőtestületének határozata az inségek segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bács-Pöldvár község határozata az állatorvos fizetése felemelése tárgyában. — A fizetés 600 frtban állapított meg.

Mohol község határozata az ottani inségek segélyezése tárgyában. — Pótlás végett kiadatik a főszolgabíróknak.

Veprováca község képviselőtestületének határozata az 1895—1896. évi kisdudavodai költségvetés tárgyában. — Jóváhagyatik.

Az ó-becsei főszolgabíró jelentése Kleinvald Lipót hitoktató tiszteletdíj iránt hozott megyei határozat kigazítása tárgyában. — Kigazittatik.

Temerin község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó-kezelő megválasztása tárgyában és ez ellen Papik Miksa által beadott felebbezés. — A határozat jóváhagyatik.

Kupuszina község képviselőtestületének határozata a plebános járandóságainak megváltása tárgyában. — A község méltányosabb határozathozatalra utasittatik.

B.-Petrovosszéllő község képviselőtestületének határozata az ártezi kútból kiömlő gázok megvizsgálása és vegyelemzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Jankovác község képviselőtestületének határozata az inséges munkákra szükséges fedezet tárgyában. — Jóváhagyatik.

Akármielyen erősen rezgettette is a torkában, biz' az már csak úgy szólt, mint a repedt klarinét. Ha az ember egy-egy litániáját végig hallgatta, olyan hideg futott tőle végig a hátán, mintha legalább is bieskát nyelt volna le.

Ebben az időben történt, hogy Mária-Gyűdre vezetett egyszer a falu apraját nagyját.

Kemény kánikulai idő járt.

A nap olyan forrón sütött, hogy kukoricát lehetett volna mellette pattogatni, a bikanyál meg öles lepedőkben uszott a száraz levegőben. Hát bizonyos, hogy lassan támolyogtak csak előre, de annál többször enyhítették a szomjukat arval a „borszekivel“, a mit nem Mózes fakasztott a kősziklából.

Valahogyan mégis csak eljutottak Gyűdre.

Mikor már közel voltak a bucsujáró-helyhez, azon vette magát észre a jó Laci bácsi, hogy kifogy az előéneklésből, Nincs már a „litániának“ több strófája.

Nagyon fáradt is volt, meg a fejében is volt már egy kevés, nem akarta tehát újból előénekelni az egész litániát, mert az soká tartott volna, de azt sem tudta, hogy hirtelenében melyik strófát ismétlje. Hát amint így tépelődött magában, észrevette a nagy „okulárium“ keresztül, hogy van még valami apró betű is nyomtatva ott a szöveg alatt.

Gondolta, jó lesz ezt előénekelni; addig éppen bejutnak Gyűdre. Nagyon köszörrült hát a torkán és csodálatosan kezdte rezgettetni, hogy hát:

— Nyomatottat Bucsánszkinál, Budapestben.

És a jámbor hívők szépen, lassan, egész taktusra utána énekelték, hogy:

— Nyo-o-ma-at-ta-tott Bu-u-eszsz-ki-hi-nál, Bu-hu-da-pe-es-ten . . .

Hogy a gyűdi barátok miként érezték magukat a csuhában, mikor ezt a litánia záradékat meghallották, nem tudom, de az bizonyos, hogy a gyűdi templomnak mind a két tornya (vörös rézzel vannak fődve) úgy elpirult röstelkedésében, Laci bátyáknak ezen a turpisságán, mint a legvörösebb pipacs.

B.-Martonos község képviselőtestületének határozata a borgos-martonos ármentesítő-társulat részére átengedett terület tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zsabya község képviselőtestületének határozata a vasuti indóház elhelyezése tárgyában. — Tekintettel arra, hogy az indóház elhelyezésének kérdése az építési faktorokra tartozik, a határozat feloldatik.

B.-Földvár község képviselőtestületének határozata a vasuti indóház elhelyezése tárgyában és ez ellen Jáger János felebbezése. — Tekintettel arra, hogy az indóház elhelyezésének kérdése az építési faktorokra tartozik, a határozat feloldatik.

B.-Martonos község képviselőtestületének határozata a jubilegélő ideiglenes kibővítése tárgyában és ez ellen Weisz Hermann és társai ottani lakosok felebbezése. — A határozat feloldatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata a polgári iskolai rajztanári állás javadalmazásának le-szállítása tárgyában s ez ellen Dégai Kálmán és társai által beadott felebbezés. — A határozat jóváhagyatik.

B.-Szttamás község képviselőtestületének a r. k. hitközség segélyezését megtagadó határozata s ez ellen Matos János által a r. kath. hitközség nevében beadott felebbezése. — A határozat feloldatik.

Vörös Flórián és társa felebbezése Zenta város képviselőtestületének a betétszerkesztési munkálatok bizalmi férfai díjazása tárgyában hozott határozata ellen. — A határozat megsemmisítettik.

Dr. Roxer Gyula orvos felebbezése O Kanizsa község képviselőtestületének a trachomások gyógykezelése iránt hozott határozata ellen. — A határozat jóváhagyatik.

Benacsek Mihály és társai felebbezése Petrovosszéllő község képviselőtestületének a társulati kiktüldöttek választása iránt hozott határozata ellen. — A határozat jóváhagyatik.

Cseh János adai tanító felebbezése Ada község képviselőtestületének előleg megtagadása iránt hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

Mosorin község képviselőtestületének a fogyasztási adójutalék hováfördítése tárgyában hozott határozata, illetve szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

Az apatini járáshoz tartozó községek képviselőtestületének határozata a járási rendőrfelügyelő illetményeinek megváltása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Gara község képviselőtestületének a keményseprő fizetése iránt hozott határozata. — Feloldatik.

O Becse község képviselőtestületének az ó-becsei polgári leányiskola-helyiség bérlete tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

B.-Topolya község képviselőtestületének határozata az ugynevezett keleti temető bezárása tárgyában. — E tárgynál felszólt Lőrincz József bizottsági tag és kérte, hogy a temető ne zárassék be. A főispán megnyugtató szavai után elfogadtatott az állandó választmány határozata, a mely szerint a temető akkor fog bezártni, ha majd megtelt.

O- és Uj-Soóvé községek képviselőtestületeinek határozata a katona elszállásolási költségek tárgyában. — Jóváhagyatik.

Petrovosszéllő község képviselőtestületének a régi faiskola eladása tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata a község belvizének leeresztésére szolgáló vasuti átérésztési költségeinek megszavazása tárgyában. — 80 frtot szavazott meg a község. A határozat jóváhagyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata a bácsi tiszai ármentesítő társulat által végzetendő magasparti pótdós munkálatinak biztosításánál a község mint vállalkozónak részvétele tárgyában. — Erdemleges határozathozatal előtt pótlás végett kiadatik a főszolgabíróknak.

Prigl.-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata a kalvaria mögötti községi út kibővítéséhez szük-séges területnek megszerzéséről a tulajdonosokkal kötött szerződésnek jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Apatin község képviselőtestületének határozata Mundveil Istvánnal a Kandl-féle föld eladása érdekében kötött adásvevési szerződésnek jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Temerin község képviselőtestületének határozata a vasuti indóház elhelyezése tárgyában. — Tekintettel arra, hogy az indóház elhelyezésének kérdése az építési faktorokra tartozik, a határozat feloldatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata a vármegyei utalappal szemben fennálló 21445 frt 35 kr tartozásnak miként leendő visszafizetése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kovil-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata az O-Becse-Ujvidek és újvidek-titeli h. é. vasut építési költségeihez adandó újabb hozzájárulás tárgyában. — Feloldatik.

O Kanizsa község képviselőtestületének határozata az adorjani túzóltó-szerek gondozásához való hozzájárulás tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bács Martonos község képviselőtestületének határozata egy ideiglenes külkézbesítő felvételére tárgyában. — Jóváhagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a törvények és rendeletek táranak beszerzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bács-Topolya község képviselőtestületének határozata a járásbirósági épület kibővítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata a községi kisbírák segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata a gimnáziumi hitoktató javadalmazásának felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata Fischer Sándor gimnáziumi tanár 300 frt korpótléka tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata Vas János iskolaszolga javadalmazásának felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Mélykut község képviselőtestületének határozata a betétszerkesztő bizottság részére szolgáltatandó butor és tisztogatás megváltása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata a községi legelőbérlet elengedése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata szegény tankötelesek részére tankönyvek beszerzésére megszavazott segély tárgyában. — A határozat feloldatik.

Gara község képviselőtestületének határozata fogyasztási adókezelési ellenőri állás szervezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Ada község képviselőtestületének határozata Kiss István tartozásának törlése tárgyában. — Jövahagyatik. Uj-Futtak község képviselőtestületének határozata vadászati jognak szabadkézből való bérbeadása tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Keresztur község képviselőtestületének határozata a kántorlak helyreállítása tárgyában s ez ellen Manójló György által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

Parabuty község képviselőtestületének határozata a róm. kath. párok által fizetendő párbér és buzailletmények kivételére s annak beszedése tárgyában s ez ellen Marechit Péter s társai által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

Krusevlya község képviselőtestületének határozata a harangozó fizetésének szabályozása tárgyában s ez ellen Thöbert János által beadott felebbezés. — Feloldatik.

Tovarisova község képviselőtestületének határozata a községi jegyző és közgyűm. fizetésének leszállítása tárgyában s ez ellen Rakios Milos által beadott felebbezés. — Feloldatik.

Csantavér község képviselőtestületének határozata a Gergely András és nejétől megvett ház tárgyában. — Jövahagyatik.

Mélykut község képviselőtestületének határozata a harangozó javadalmazása tárgyában. — Jövahagyatik. Turia község képviselőtestületének szabályrendelete a községi pénztárnok részéről leteendő övédek és a pénztárkulcsok elhelyezése tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Martonos község képviselőtestületének határozata a király-tó bérbeadása tárgyában. — Jövahagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata a betétszerkesztők járandóságának 1898. évre való kiutalványozása tárgyában. — Jövahagyatik.

Ada község képviselőtestületének határozata Teleki András terhére fennálló zálogjog törlése tárgyában. — Töröltetik.

O-Morovica község képviselőtestületének határozata Fejős Mihályné ingatlanaira bekebelezett zálogjog törlése tárgyában. — Töröltetik.

Ada község képviselőtestületének határozata Kaszás István és neje ingatlanaira bekebelezett zálogjog törlése tárgyában. — Töröltetik.

Ada község képviselőtestületének határozata Balogh István földadó-tartozásának törlése tárgyában. — Töröltetik.

Kernyaja község képviselőtestületének határozata Schlachter Lujza tanítónő fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata a 4. községi rendőr segélyezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Gara község képviselőtestületének határozata az előfogatosok évi fizetésének megállapítása s a községi jegyző, bajai és zombori hivatalos utazásai alkalmával felmerülő utiköltségeinek és napidijainak általánosan való megváltása tárgyában. — A határozat első része jövahagyatik, a második része azonban nem, mert ha a napidijak általánosan állapítatnának meg, úgy meg történhetnék, hogy a község érdekei által megkívánt utazások elmaradnának.

Zenta város képviselőtestületének határozata a házipénztárnok és könyvelő helyettesek pótdíjazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Szántova község képviselőtestületének határozata Odry Andor jegyző napidijainak megváltása tárgyában. — Feloldatik.

Gajdobra község képviselőtestületének határozata a községi végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bulkesz község képviselőtestületének határozata a regale kártalanítási kötvény értékének mikénti visszatérítése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Topolya község képviselőtestületének határozata a tanító- és kántorlak felépítése tárgyában. — Feloldatik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi kis bírák és lovas-hadnagyok fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata egy hintó beszerzése tárgyában. — Feloldatik.

Bács-Martonos község képviselőtestületének határozata a betétszerkesztő bizottság mellett működő bizalmi férfiak tiszteletdíja tárgyában. — Jövahagyatik.

Bulkesz község képviselőtestületének határozata a fogyasztási és italadók kezelése tárgyában. — Feloldatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata Vukovits Arkadia g. k. tanító részére megszavazott 25 frt tiszteletdíj kiutalványozása tárgyában. — Jövahagyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata Nikolajevits Lázár jutalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Titel község képviselőtestületének határozata a községi jegyző- és orvosi lak kijavitása tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata az ó-becsei adójegyző lakásának átalakítása tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata az ó-becsei két óvónő állás betöltése tárgyában. — Feloldatik.

Pivnica község képviselőtestületének határozata a községben felállítandó óvoda tárgyában. — Feloldatik.

Gospodince község képviselőtestületének határozata a házbhelyek eladása tárgyában. — Jövahagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata az 1863. évi inségkölsönének leszámlása elkészítéseért fizetendő díjazás tárgyában. — Feloldatik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata a rendőrök fizetésemelése tárgyában s ez ellen Márkov Mita által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

Ugyanannak határozata a kórház-tervek munkadíja tárgyában. — Jövahagyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata a

mensa-akademia részére megszavazott 20 frt tárgyában. — Jövahagyatik.

Gyula község képviselőtestületének határozata a községi tenyészbikák vételárának fedezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Zsablya község képviselőtestületének határozata tanítói kerti javadalmazás tárgyában. — Jövahagyatik.

Ugyanannak határozata az anyakönyvi hivatal beburorozása tárgyában. — Pótlás végett kiadatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata a községi kertész megjutalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Ugyanannak határozata lámpagyújtogató alkalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Apatin község képviselőtestületének határozata a díszörség részére megszavazott segély tárgyában. — Jövahagyatik.

Kula község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjai tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Martonos község képviselőtestületének határozata a községi közlekedési utak közé leendő felvétele iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

Bajsa és B.-Topolya községek kérvénye a bajsa-topolyai utnak a törvényhatósági utak hálózatába leendő felvétele iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

F.-Szt-Iván község kérvénye a melykut-bajai törvényhatósági utvonallal F.-Szt-Iván és Csávoynon keresztül vonuló szakaszának műntta leendő kiépítése iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

Sándor község kérvénye a szabadka-zentai és szabadka-csantavéri utnak a törvényhatósági utak hálózatába leendő felvétele iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

Zenta város határozata a felosztott zenta-adai oromalatti lecsapoló társulat vagyonának bovarfordítása tárgyában. — Véleményezés végett kiadatik a tisztii főügyesnek.

Megeyi közigazgatási bizottság átirata a megye területén fekvő 1897. évi erdőállapotokról. — Tudomásul vétetik.

Mohol község határozata a községházának vaskapuval leendő ellátása tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Keresztur község határozata fogyasztási és italadó megváltása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Zsablya község határozata a községi rendőrség ruhaátalánya tárgyában s ez ellen Haden János által beadott felebbezés. — Uj és méltányos határozat hozandó.

Gara község határozata a községi segédjegyző fizetésének felemelése tárgyában s ez ellen Babics Lajos által beadott felebbezés. — A határozat jövahagyatik.

Jaukócz község határozata Csinesák Francziska kegydíja tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Földvár község határozata Szűszner Ferenc ottani tanító tíz által okozott káranak megtérítése tárgyában. — Feloldatik.

Katymár község határozata a községi bírák vagyonának tűzkár elleni biztosítása tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Feketehegy község határozata Rohrich Jánossal kötött szerződés tárgyában. — Jövahagyatik.

Hódságh község határozata a gazd. ismétlő iskolák felállítására tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Földvár, Temerin és Cservenka községek képviselőtestületeinek a gazd. ismétlő iskolák felállítását megtagadó határozatai. — Feloldatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata 60000 frtos kölcsön feltétele és a regale kártalanítási kötvény eladása tárgyában. — Alaki hiányok miatt a község újabb határozathozatalra utasítottatik.

Bulkesz község határozata kisdudóvoda felépítése tárgyában. — Jövahagyatik.

Madaras község határozata a fogy. adók mikénti kezelése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Nádaly község határozata körállatorvos látogatási díjai tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község határozata tizoltó alap létesítése tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Soove község határozata a jegyzői lak felépítésének elhalasztása tárgyában. — Jövahagyatik.

Pivnica község határozata a pénztári levéltári és anyakönyvi helyiségek felépítése tárgyában felépítése tárgyában. — Feloldatik.

Kupuszina község határozata a legelődíjak elengedése tárgyában. — Jövahagyatik.

Mohol község határozata a községi jegyzők tulajdonát képező 2 ház megvétele tárgyában. — Feloldatik.

O-Becse község határozata az orsz. tanítói nyugdíjalapra fizetendő összeg mikénti fedezése tárgyában. feloldatik.

Mohol község határozata a szálasi tanítók fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

N.-Militics község határozata a Csernus István terhére fennálló 25 frt inség kölcsön törlése tárgyában. — Töröltetik.

Mohol község határozata a gazd. ismétlő iskoláknál alkalmazott tanítók fizetésük megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Kolluth község határozat Weisz Lipót kat. azonosító jutalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.

B.-Földvár község határozata Bohnnek Hermin óvónő részére kiutalt 50 frt fizetési előleg tárgyában. — Jövahagyatik.

Sándor község határozata a r. kath. iskolasegélyezése tárgyában s ez ellen a kalocsai főszentszék által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

Hegyes község határozata Molnár Rufi zálogjogainak törlése tárgyában. — Töröltetik.

A nyugdíjkezelő választmány határozata öz. Raits Miklósné nyugdíj megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Zenta város határozata a felső-hegyi leányiskola lakhoz járó 1/4 holdnyi kert használásának megállapítása tárgyában s ez ellen Malisz Ignác által beadott felebbezés. — A hat. feloldatik.

N.-Palánka község határozata a régi faiskola egy részének eladása tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Szivac község határozata Plavszits Joszin terhére fennálló zálogjog engedményezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Amser Gyula bács-bukini és Kenitz Emil parabutyi állatorvosok okleveleinek meghirdetése. — Meghirdetettik.

Albekker Károly orvosi oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Volheimer Gerson oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Einwiller Schmidt Mária szülésznői oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Kis-Hegyes község határozata árvtári számadásainak mikénti nyilvánosítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Kopping Frigyes és társai kérvénye a csonoplai árvtár irányában fennálló követelések kamatainak kiutalványozása iránt. — A kérelem elutasítottatik.

Pality Rókus csonoplai lakos kérvénye a csonoplai árvtár irányában fennálló követelése kamatainak kiutalványozása iránt. — Elutasítottatik.

Járek község határozata 1266 frt 23. krnyi szegényalap követeles leírása tárgyában. — Leiratik.

Zenta város képviselőtestületének határozata 60200 frtos rövid lejáratu kölcsönfelvétele tárgyában. — Jövahagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata 65,000 frtnyi bosszu lejáratu kölcsön felvétele iránt. — Jövahagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata a közig. letétnaplók rendezése iránt. — Jövahagyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata a város címerének elkészítése tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a községi tizoltók, kisbírák, hadnagy, rendőrök és kocsisok utadójának a községi pénztárból való fedezése iránt. — Jövahagyatik.

Gajdobra község képviselőtestületének határozata az árvtár megraboltatásából keletkezett s most már tárgytalan nyilvántartási tétel törlése iránt. — Jövahagyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata az urbéri bizottság négy tagja részére munkadíj megszavazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Vajszka község határozata mezőgazdasági és legeltetési költségek a közig. költségek címe alatt leendő fedezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Nemes Militics község határozata a fogyasztási és italadók kezelésével megbízottak díjazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Mohol község határozata az iskola-alapból felveendő 10,000 frtos kölcsön tárgyában. — A jövahagyás megtagadatik.

Bács-Martonos község képviselőtestületének határozata különféle pótdadónak leírása tárgyában. — Leiratik.

Felső-Kovil község képviselőtestületének határozata behajthatlan követeléseinek leírása iránt. — Leiratik.

O-Soové község határozata 20 frt 42 krnyi behajthatlan követelés leírása tárgyában. — Leiratik.

Mohol község népkönyvtári alapjának, ugy a községi szegényalapnak 1893. évi, Alsó-Kovil 1893. évi, Vilova 1895. évi, Karavukova, Német-Palánka, Uj-Verbász, Lality, Bácsujfal, Szeghegy, Bács-Keresztur, Tiszakálmánfalva, Dautova, Rác Militics, Petrovszelló, Sándor, Bulkesz, Bács-Földvár, Apatin, Vilova, Parabuty, Felső-Szt-Iván, Csávoynon községek 1896. évi közpénztári számadásai. Bács-Martonos 1896. évi letétpénztári és Német-Palánka 1896. évi kórházi alap számadása. — Részben felmentő, részben marasztaló határozat hozottatik.

Zsablya 1893. évi, Szilbás 1896. évi, Bács-Földvár 1897. évi és Sztanisits 1898. évi pótköltségvetése és Zenta r. t. város mezőgazdasági pótköltségvetése. Lok község 1898. évi költségvetésének helyesbítése. — Jövahagyattak.

A közgyűlés 11 óra után ért véget; a jegyzőkönyvet Karácson Gyula alispán elnökle alatt ma d. e. 10 órakor hitelesítik. A hitelesítésre felkértek: Czirfusz Ferenc, Kuluncsits Ágoston, id. Mihályi János, Popovits Sebő és Városvy Károly. A bizottsági tagok a főispán életetésével oszlottak szét.

Alispáni jelentés.

Felolvastattat a március hó 29-én tartott rendes énegyedek közgyűlésen.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A vármegyei közállapotokról szóló jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

Ugy a központi, mint a járási tisztviselők legnagyobb része tőlük telhetőleg iparkodott a rájuk rótt feladatoknak megfelelni, ügybuzalmukat azonban felette erős próbára teszi a nap-nap után szaporodó munkahalmaz, melylyel egyáltalán nincs arányban az eddig elért munkaerő-szaporítás.

Megnehezíti az állapotot a központban még azon körülmény, hogy a tisztii főügyész huzamosabb időn át tartó betegeskedése miatt az állásával egybekötött teendőket el nem láthatta, a csak nemrég megválasztott alügyész, Matzitz Pált pedig betegsége miatt hosszabb szabadságra kellett bocsájtani. A munkaerő elégtelensége a központban mindenütt, ugy a fogalmazói, mint a kezelőszakban érezhető, de különösen érezhető az a segéd- és kezelőszakban, a mi miatt az ügymenet pontossága és gyorsasága nem egy esetben hátrányt szenved. Azt hiszem azonban, hogy ezen állapoton nem sokára segítve leendő, ha öngyméltósága a m. kir. belügyminiszter ur által kitalásba helyezett irnokszaporítás megvalósulást nyerend.

A vármegye házipénztárát, továbbá az árva-pénztárt, nemkülönben a vármegye kezelése alatt álló alapokat törvényes köteleességemhez képest havonként megvizsgálván, azokat teljesen rendben és kifogástalanul kezeltetnek találtam. A kezelt alábbi alapoknak az 1898. évi március hó 18-iki lezáráskor talált állagát az alábbi számadatok tüntetik ki:

1897. évi december hó 21-én tartott közgyűléskor a régi közmunka alapban volt hátralék 11,362 frt 20 kr, erre készpénzben befolyt 169 frt 41 kr, behajtás alatt áll 11,192 frt 79 kr; a zombori takarékpénztárban gyűmölcsöző tőke 57,305 frt 22 kr, a házipénztárban penzkészlet 166 frt 76 1/2 kr. Ezen alap állaga kitesz tehát összesen 68,664 frt 77 1/2 krt.

Az utadólapon mult közgyűléskor hátralék volt 137,144 frt 97 kr. ehhez járult a folyó évi első negyedi előírás 90,227 frt 05 kr. időközben szaporodás képen előírt 2687 frt 40 kr. összes tartozás kitesz 230,059 frt 42 kr.; erre készpénzben befolyt 74,450 frt 57 kr. szabályszerűen leírt 2127 frt 79 kr. behajtás alatt áll 153,481 frt 06 kr.; a zombori takarékpénztárban gyűmölösöző tőke 373,071 frt 65 kr., a házépítéskor készlet 16,558 frt 95 kr. Ezen alap állaga tehát kitesz összesen 543,111 frt 66 kr.

A vármegyei nyugdíj-alap állaga az 1898. évi március hó 18-án a következő volt: készpénzben találtott 3564 frt 36 kr., a zombori takarékpénztárban elhelyezett tőke 229,500 frt, összesen 233,064 frt 36 kr.

A jegyzői nyugdíj-alapnál: a mult közgyűlés alkalmával volt hátralék 11,204 frt 17 kr., erre befolyt készpénzben 5432 frt 48 kr., szabályszerűen kiadott 5432 frt 48 kr., behajtás alatt áll 5761 frt 69 kr.; a zombori takarékpénztárban elhelyezve 53,698 frt 12 kr., pénztári készlet 1898. évi március hó 18-án 4723 frt 68¹/₂ kr. Összesen álladék 64,183 frt 49¹/₂ kr.

A házépítéskor kezelt összes alapok állaga pedig a folyó évi március hó 10-én tartott pénztárvizsgálat alkalmával állt: papir- és váltópénzben 57,531 frt 09 kr., takarékpénztárban elhelyezett tőkében 1,159,987 frt 19 kr., államkötvényekben 87,442 frt 86 kr., magyar kötvényekben 1,005,100 frt, egyebekben 735 frt. Összesen 2,310,796 frt 14 kr.

Kötelekességűleg bejelentem, miszerint a vármegyei közpénzkezelés beérkezvén, azok még a mult év utolsó negyedben tartott közgyűlésen elintézték nyertek és így jelenben nincsen község — Ada községet kivéve, melynek költségvetése felebezés alatt áll — mely jövőhagyott költségvetéssel ne bírná.

Egyben tisztelettel van szerencsém a tettes törvényhatósági bizottság tudomására hozni azt is, miszerint folyó évi 11791. sz. alatt kiadott rendelettel intézkedtem az iránt is, hogy az 1897. évi községi számadások a szabályrendeletileg megállapított időben tárgyalassanak és felülvizsgálatra beterjesztessanak.

Imittem felemlitem még, hogy a mult év folyamán megüresedett vármegyei bizottsági tagnál helyek betöltése iránt megjelent választások ellen beadott felülvizsgálások, illetve felebezesek végérvényesen elintéztetvén, a megválasztott bizottsági tagok névjegyzéke a mult február 22-iki közgyűlésen a törvényhatósági bizottságnak bemutatott.

A közbiztonság állapotát a lefolyt évnegyedben a viszonyokat és körülményeket tekintve elég kedvezőnek állíthatom, mit a m. kir. esendőrőstől beszerzett alábbi számadatok is igazolnak. Előfordult 1897. évi december hó 1-től 1898. évi március hó 1-ig: emberölés kísérlete 5, gyújtogatás 3, rablás 1, orgazdaság 8, gyilkosság kísérlete 1, veszélyes fenyegetés 6, lopás 125, testi sértés 60, tüzeset 40, csalás 62, hatóság elleni erőszak 2, magán laksértés 2, különféle kihágás 137.

A mult közgyűlésre adott jelentésemben kifejezésre juttattam azon aggodalmam, hogy a közbiztonságra veszélyhez lehet a szocialista mozgalom és a mult évi rossz termésből előállható szükség, eddigelé alaptalannak bizonyult s remélhető, hogy most, midőn a dologidő már megnyílt, teljesen elhárultnak tekinthető.

Különösen jó hatással volt a szocialisták viselkedésére a kormányzat erősebb intézkedései, a Várkonyi-féle lap megszüntése.

De a legjótékonyabb hatást idézte elő a munkaadók és mezői munkások közötti jogviszonyt szabályozó 1898. évi II. t. c. határozmányai, melyeket a hatósági közegek által a munkás néppel megismertetni törekedtem s melyeknek megismertetésére a megyei gazdasági egyesületet és a megye területén létező gazdaköröket is megkerestem. Ott ahol a munkás törvénynek illető ismertetése megtörtént, a munkások legnagyobb része megváltotta munkás igazolványát s ezeknek munkába állása biztosítottak tekinthető. Sajnos azonban, hogy a munkás nép nem mindenütt viselkedik így józanul, hanem igen sok községben vonakodik a munkás igazolványt megváltani, megokolván ezen viselkedésüket azzal, hogy az 1898. évi II. t. c. majdnem minden szakaszában előfordul ezen kifejezés „munkaadó”, tehát a vége ezen törvénynek is az lesz, hogy a szegény munkás nép újabb adóval fog megrovatni szerződési keresménye után.

A német helyiségekben pedig azért vonakodnak az igazolvány kiváltásától, mert várják, hogy azokat német nyelven is meg fogják kapni s ez lesz sajátlag az igazi kötelező okirat. Ezen téves nézeteknek elejét veendő, rendeltetileg felhívtam a hatósági közegeket arra, hogy ezen téves nézetek jözan felvilágosításokkal megszüntetni s oda hatni iparkodjanak, hogy a munkások munkás-igazolványukat kivégyék s így maguk részére a munkába állítást biztosítsák, a hatóságokat pedig a törvénykövetelle szigor alkalmazásától megkímélik. Meg vagyok győződve, hogy a hatósági közegek közbenjárása meg fogja hozni a kívánatos üdvös eredményt.

Egyben mély tisztelettel bejelentem, hogy a mult legközelebbi rendkívüli közgyűlésen elhatározott inségmunkákra néve az engedély a kereskedelmi m. kir. miniszter ur öngyémeltósága által táviratilag megadtván, e munkák az egész megye területén folyamatba tétettek.

Imitt nem tartom feleslegesnek felemlíteni azt is, hogy a szocialisták által tömegesen lakott néhány községben elővigyázati szempontból esendőrőrs állások felállítását kérelmeztem, ezen községek O-Kér, Madaras, O-Morovicza és Bács-Földvár. Ezekben kívül még Gajdóbrán kérelmeztem egy 5 főből álló esendőrőrs felállítását, miután a palánkai gyenge őrs az őrskerület nagysága miatt a közbiztonsági szolgálatot kellő pontossággal el nem láthatja.

Felemlitem még, hogy a zentai gazdakör az adai földmivessiskola tanári testülete közreműködésével folyó év január és február havában Zentán, Adorjánon, O-Kanizsán, Martonoson, Adán, Moholon, Petrovosszellón és O-Becsén népies gazdasági előadást tartott.

A közegészségügyi állapot a vármegye területén a lefolyt évnegyed folyamán, összehasonlítva azt a mult év hasonló időszakában észlelt általános egészségügyi viszonyokkal, kielégítő volt.

Az uralkodó környemő a léző szervek, heveny s idült hurutos és lobbos bántalmaiban nyilvánult; a hevenyfertőző betegségek, az előző évnegyed körmozgalmához képest kissé nagyobb arányban lépett fel ugyan, a mely jeleenség egyébiránt leginkább a kedvezőtlen időjárási viszonyokra vezethető vissza, azonban a felmerült

betegülési esetek tulnyomó száma könnyű és enyhe lefolyásúnak mutatkozott.

Eszleltetett pedig:

1. A roncsoló toroklob 38 községben, névszerint B-Topolya, O-Becse, Bács-Földvár, Bács-Szent-Tamás, Turia, Petrovosszelló, O-Szivacz, Gákova, Bezdán, Gyulafalva, Csantavér, Paesér, O-Verbász, Zsablya, Katymár, O-Futak, Járek, Ada, O-Kanizsa, O-Morovicza, Kis-Hegyes, Sándor, Veprovác, Bács, Lality, Bajsa, Cservenka, Torza, Káty, Kovil-Szent-Iván, Csurogh, Mohol, Keresztur, Sztanisics, Apatin, Goszpodince, Martonos, Szonta községekben és Zenta város területén.

Megbetegedett összesen 331 gyermek, ezek közül meggyógyult 197, meghalt 86, gyógykezelés alatt maradt 48.

2. A kanyaró 43 községben, névszerint O-Becse, Bács-Földvár, Turia, Bács-Szt-Tamás, Petrovosszelló, Rigyieza, Vaskut, Vajszka, Veprovác, Zsablya, Mohol, Janykóvácz, Kunbaja, Bikity, Tiszakálmánfalva, Alsó-Kovil, Cservenka, O-Morovicza, Szeghegy, B-Topolya, Gákova, Bezdán, Krusevlya, Kolluth, Sztanisics, Gyulafalva, Monostorszegh, Bogojéva, Kupuzsina, Kis-Hegyes, Szántova, Filipova, Titel, Mosorin, Kuczura, Uj-Verbász, Kula, Ada, O-Kanizsa, Csantavér, Uj Futak és Gara községekben.

Megbetegedett összesen 2521 gyermek, ezek közül meggyógyult 1629, meghalt 132, ápolás alatt maradt 760.

3. A vörheny 18 községben, névszerint Temerin, Csurogh, Tiszakálmánfalva, Ada, Bezdán, Kula, Kuczura, Topolya, Bajsa, O-Morovicza, Kis-Hegyes, Rác-Militics, Filipova, Hódásgh, O-Becse, Petrovosszelló, Sándor és Cservenka községekben, valamint Zenta városban.

Megbetegedett összesen 193 egyén, ezek közül meggyógyult 161, meghalt 22, gyógykezelés alatt maradt 10.

4. Hagymáz 30 községben, névszerint Mosorin, Kis-Kér, Keresztur, Kunbaja, Rác-Militics, Veprovác, O-Kanizsa, O-Becse, B-Szenttamás, Turia, Bács, Bács-Földvár, B-Topolya, Szeghegy, Csurogh, Gyurgyevó, Zsablya, Vaskut, Kuczura, Sztanisics, N-Palánka, Tovarisoova, Bulkesz, Obrovác, Petrovác, Déronya, Karavukova, Mohol, Bajsa, Nádaj községekben és Zenta város területén.

Megbetegedett összesen 262 egyén, ezek közül meggyógyult 132, meghalt 35, gyógykezelés alatt maradt 95.

5. A himlő 2 községben, névszerint Tovarisoova és Szilbás községben.

Megbetegedett összesen 43 egyén, ezek közül meggyógyult 28, meghalt 2, gyógykezelés alatt maradt 13.

6. A járványos agygerinclob O-Becse külterületén fekvő egyik tanyán, megbetegedett összesen 4 gyermek, ezek közül meggyógyult 2, meghalt 2; a kór tovaterejedése erőlyes hatósági beavatkozás folytán meggátoltott.

Az iskola-egészségügyre vonatkozólag jelenthem, hogy a fellépett járvány, ragályos kórok miatt az iskolai előadások be lettek szüntetve Turia, Veprovác, Tovarisoova és Szilbás községekben 14 napra, mely idő után, miután a közegészségügyi állapot javult, az iskolák ismét átadattak rendeltetésüknek.

Az általános szemvizsgálat befejezte után a trachomások rendszeres gyógykezelése ezen évnegyedben a logerélyesebb módon folyt és pedig eléggé kielégítő eredményvel.

Egyéb figyelemre méltó mozzanat nem merült fel ezen időszak alatt a közegészségügyi szolgálat terén.

Az állategészségügyi állapot a folyó évek első negyedében elég kedvező volt, amennyiben a járványosan fellépett ragadós állati betegségek az állatok sorában nagyobb pusztítást nem okoztak, az előfordult betegségek a következők:

Takonykórban kiirtott 5 darab ló, vesztésében kiirtott 13 drb eb és 1 drb macska, Lépfenében elhullott 1 darab szarvasmarha.

Juhhimlő Bajmok községben volt, megbetegedett 167 drb, melyek mind feigógyultak.

Sertésvesztésben megbetegedett 1078 sertés, meggyógyult 160 drb, elhullott 512 drb, gyógykezelés alatt áll 406 drb. Szeghegy, Sztanisics, Ada, Mohol, Bács-Topolya, O-Becse, O-Szivacz, Uj-Sóóv, Rém, Bulkesz, O-Kér, O-Morovicza, Uj-Verbász és Bács-Szenttamás községekben, összesen tehát 14 községben.

A közigazgatás keretébe tartozó vízi és uti ügyekben előfordult főbb mozzanatok a következőkben van szerencsém ismertetni.

A Dunán és Tiszán évenként előállni szokott tavaszi áradás következtében szükséges árvédelmi intézkedéseket megtettem; mindkét folyó mentén lévő védőtölések állapotát a folyamammérőki hivatalok megvizsgálván, tőlük azon értesítést vettem, hogy azok kielégítő állapotban vannak. A védekezés sikeréhez szükséges anyagok és eszközök beszerzették és biztosítottak.

Engedélyezési ügyekben helyszíni tárgyalás tartott: Feketehegyen és O-Szivacson mesterséges kenderázató, Szeghegyen a létező kenderázatónak duzzasztóval való ellátása, B-Topolyán egy artézi kutnak furása, Wekerle-falván belvízek levezetésére szolgáló vízműveknek engedélyezése ügyében.

Ezenkívül Mohácson a Margitta szigeti érdekeltnek társulattá alakítása érdemében Mohácson, és a Tisza mentén lakásügyi jogszolgáltatás bíró érdekeltnek társulattá leendő alakulása érdemében Zentán érdekeltégi tárgyalás, végre a Moszongának rendezése érdekében Hódásghon az érdekelteknek közbenjárta mellett értekezlet tartott. Mindannyi ügyben a további eljárás folyamatban van.

Az utépítést illetőleg: A csonoplya nemes-militicsi és almás-mélykúti törvényhatósági utak kiépítése érdekében előzetes bejárás, továbbá az ó-becse-török-becsei törvényhatósági utak az eredeti szélességben való kihatásása és kijávítása ügyében helyszíni tárgyalás, a bajmoki vasuti állomásnak kibővítése érdekében pedig közigazgatási bejárás tartott.

Végül a törvényhatósági bizottságnak folyó évi február 22-én tartott ülésében 7/kgy. 1898. szám alatt hozott határozatának végrehajtásában, a vármegye területén részben fellépett, részben még várható inség következtében sürgős keresetre utalt lakosságnak közüti munkák által való foglalkoztatását illetőleg szükséges intézkedések megtéttettek, jelesen a határozatnak kormányhatósági jóváhagyása folytán, az engedélyezett összegeknek egyrésze a főszoalbirák útján a községeknek és Zenta város polgármesterének kiadott és a munkálat beindítottak.

Kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, miszerint ezen jelentésemben tudomásul venni sziveskedjék.

Közgyűlés a városnál.

Zombor, 1898. március 31.

Zombor város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor dr. Vojnits István főispán elnöklete alatt rendes közgyűlést tartott.

Mielőtt a közgyűlésről adandó tudósításainkat leirnáink, egy örvendetes tényt kell konstatálnunk, a mely successive már eddig is tapasztalható volt, de teljes egészében a mai ülésen nyilatkozott meg.

Sokszor hangsúlyoztuk már, hogy a város közgyűlési termében pusztán csak a város érdekének kell dominálni. Minden más tekintet színjék meg; minden ellentét s érdek vesszen sutba. Mindenki így óhajtja ezt, a kinek szemei előtt városunk kulturális és anyagi érdeke lebeg.

A mai közgyűlés oly egyetértést és békés tonust tüntetett föl minden szőnyegre kerülő kérdésben, hogy örömmünk külön ki kell e fölött fejeznünk.

Ezen örvendetes körülmény bekövetkezése első sorban dr. Vojnits István, főispán kiváló tapintatának köszönhető. Az ő körültekintő gondossága és a törvényhatósági bizottsági tagok egyetértése, a polgármester és tisztikar buzgalma bizonyára megteremtik a rég óhajtott reformokat.

A közgyűlésről a következő tudósítást közöljük:

Dr. Vojnits István főispán d. e. 9 órakor lelkes éljenzések között nyitotta meg a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Latinovits Szaniszló aljegyzőt bízta meg.

Elnöklő főispán napirend előtt április 11-ének megünneplésére néve tett indítványt, a melyet egyhangu helyesléssel elfogadtak. A határozat szerint a város április 11-én diszközgyűlést tart; az intézkedések megtételével a polgármester biztatott meg.

Ezután Trischler Ferenc polgármester olvasta föl a jelentését a város közállapotairól, mely így hangzik:

A polgármesteri jelentés.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Városunk közügyeinek a folyó év január és február bavi állapotáról szóló jelentésemben van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

A közigazgatás menetében fenakadás nem fordult elő. A városi tisztikar teljes ügybuzgalommal igyekezett kötelemeinek megfelelni, minek eredménye az, hogy nagyobb hátralék egyik ügyosztálynál sincsen.

A tanácsi iktatóba érkezett 4135, elintéztetett 4123 ügydarab, hátralék 12.

Az árvaszéki iktatóba érkezett 635, elintéztetett 609 ügydarab, hátralék 26.

A rendőrkapitányi hivatalba beérkezett 1939, elintéztetett 1871 ügydarab, hátralék 68.

A községi bírósághoz beérkezett 418 ügydarab, melyek elintéztettek.

A városi adóügyi osztálynál, minthogy az adóki- vetési munkálatok igen felszaporodtak és fokozottabb tevékenységet igényelnek, ezen munkálatok befejeztéig, a hivatalos órákat reggeli 8 órától déli 12 óráig és délutáni 2 órától 6 óráig állapítottam meg.

A városi házi-, árva- és adópenztárt folyó hó 29-én dr. Falcione Nándor és Bittermann Nándor bizottsági tagok és a hivatalos közegek közreműködése mellett megvizsgáltam és a kezelést megfelelőnek találtam.

Népesedési viszonyaink a következőkben alakultak: Született 82 fiú, 65 leány. Meghalt 68 finembeli, 68 nő. Házasság kötöttet 54.

A folyó évi fősorozás elnökletem alatt március hó 1., 2., 3. és 4. napján szabályszerűen megtartott, mely alkalmammal a sorozó bizottság elé állítottott 391 hadköteles, kik közül besorozottott az onjunctalék javára mint teljesen alkalmas 88, a póttartalékba 22, összesen tehát 110, visszabehelyezett 199, fegyverképtelennek találtottott 69, töröltetett 10, kórházba küldetett 2 és felülvizsgálatra küldetett 1 egyén.

A közegészségügyi állapot, az általános balandóság tekintetében nem volt kielégítő, mivel a ttdőnek idült és hevenylobbos bántalmái a rendesnél gyakrabban fordultak elő és sok esetben halállal végződtek.

Eme betegségek keletkezésének okai a kedvezőtlen légítuneti viszonyokban, valamint köznépünkél észlelhető rossz hygienikus életmódban keresendők. Heveny fertőző betegségek közül a roncsoló toroklob, vörheny és kanyaró mutatkozott szőrványos jelleggel, a trachoma esetei gyakoriabban.

A helybeli kórházba felvétetett 34, ápolottott összesen 52, elbocsátottott 20 és meghalt 7 egyén.

A szegényházban jelenleg 106 egyén van elhelyezve, holott az csak 65 személy befogadására van berendezve.

Ezen körülménynél fogva a kórházi orvos intézkedése folytán többen az aggok közül, ideiglenesen a kórházba lettek elhelyezve.

Az élelmi cikkek a helyi hatósági orvosok által rendszeren megvizsgáltottak és egészségi szempontból többnyire kifogástalanoknak bizonyultak. Ennek tulajdonítható, hogy a közönség részéről ez irányban kevés panasz.

A köztisztaság fenntartása érdekében a hatóság köllőleg gondoskodik és az e tekintetben elért eredmény kielégítő.

A marhaállománynak az 1894. évi XII. t. c. értelmében való évenkénti megvizsgálása folyamatban van, és az eddigi adatok szerint az állategészségügy elég kedvező.

Az uralkodott sertésvesz megszűnvn, a zárlat feloldottott és erről a szomszédos községek is értesítettek.

Fertőző betegség három esetben fordult elő, és pedig két lónál a lépfene és egy macskán a veszettség állapított meg, azok a kellő óvintézkedések betartásával kiirtattak.

Tekintettel arra hogy a városi négy bika, a tehenek számához képest, fedezetére nem elégséges, az e címen előirányzott költségek keretén belül, a kiselejtezett két bika pótlására, három új tenyész bika szereztetett be.

A személy- és vagyonbiztonság városunkban általában kielégítő.

Lopási eset 5 fordult elő. Mind az öt lopás, melynek tárgya baromfi volt, kiderített.

Öngyilkosság egy fordult elő.

A városi rendőrség egy bünszövetkezetnek jött nyomára, mely hamis pénzek forgalomba hozatalát űzi. A szövetkezet több tagja elfogatott és a megejtett vizsgálat után a zombori kir. ügyészségnek átadatott.

A további nyomozás folyamatban van.

Városunk területéről eltoloncoltatott 29, áttoloncoltatott 65 egyén.

Két tüzeset fordult elő.

Cselédkönyv kiadott 19 drb, igazolási jegy 47 drb.

A folyó évben építkezési engedély kiadott 13, tárgyalás alatt áll 4.

A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1898. évi II. t. c. végrehajtása iránt a kellő intézkedések megtételre; a munkások igazolványok kiállításával valamint a felmerülő vitás kérdések első fokú elbírálásával Thurszky Jenő rendőrfőkapitány, a munkások szervezőinek kiállítására körüli teendők ellátására pedig Lang Gyula tanácsnok és Latinovits Szaniszló aljegyző bizattak meg.

Miutlag azonban a mezőgazdasági munkák alig kezdődtek meg, a törvény alapján megindítandó kibégási eljárás esete eddig nem merült fel.

Városunkban habár kisebb mérvben felmerült inség ellensúlyozására az utfantartási és javítási munkálatok egy része a kedvező időjárás folytán folyó évi március 16-án folyamatba tetették és pedig a bajai, csonoplyai, szivacsi, bezdani és monostorszeghi utak egész hosszukban kijavítottak; jelenleg folyik a munka a sztanisicsi és nemes militicsi utakon, valamint az apatini nyári uton.

Március 27-ig 1334 napszámra, továbbá a fuvarosok és három munkafelügyelő díjaira kiadott 839 frt 85 kr.

Ezen munkálatok foganatba vétele által lehetővé vált nagyobb számú munkásokat a megelhetéshez szükseges keresettel ellátni.

Nálunk a szociális mozgalom nagyobb arányokat nem öltött.

Higgadt és józan gondolkodású néptömnél a szociális eszmék és tanok termékeny talajra nem találnak.

Ezen mozgalom eddig mindössze abban nyilvánult, hogy folyó évi március hó 6-án a Szelenese külvárosban levő gőzmalom melletti 238 ö. i. számú házban körülbelül 50—60 egyén jött össze szociális gyűlés tartása céljából.

A városi rendőrfőkapitány azonban erről értesülvén, a gyűlést feloszlata és a szükséges intézkedéseket megtette.

A szociális mozgalom továbbterjedése meggátlása érdekében a város összes tisztviselői utasítottak, hogy a néppel érintkezzenek, azt a szociális mozgalom veszélyes következményeire figyelmeztessék, a népet az igazgatóknak, kizárólag a nép anyagi kizsákmányolására irányuló lelkiismeretlen céljairól győzzék meg és hassanak oda, hogy a nép kívánságaival és panaszaiival a bátóságához forduljon.

Végül kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy ezen jelentésemet tudomásul venni méltóztassék.

Mikor a polgármester jelentésének felolvasását befejezte, a bizottsági tagok lelkes éljenzéssel és helyesléssel üdvözölték. A kimerítő jelentésből látszik, hogy Trischler Ferenc, polgármester milyen körültekintő figyelemmel kíséri a város ügyeinek legapróbb részletét is.

A jelentés felolvasása után felszólt

Szondy Mátyás A tisztújító közgyűlésen nem lévén reá alkalma, most kíván foglalkozni az új polgármesternek akkor elmondott programbeszédével. A programbeszéd reménytel és bizalommal töltötte el az egész törvényhatóságot, mert olyan eszméket pendített meg, a melyek, az életbe átvive, a város szellemi és anyagi felvirágzását termik meg és mert olyan férfiu ajakáról hangzott el, a ki 20 év óta sikeresen és buzgón működik a közpályán. Hiszi, hogy a közgyűlés gyakran találkozik majd a polgármester életre való indítványával. — Figyelmébe ajánlja a polgármesternek a szegényügyet, a nivellirozás bekövetkezéséig az egyes alacsonyabban fekvő utcáknak feltöltését, a tisztviselők helyzetének javítását. Utóbbira azt mondja, hogy a város közönsége nem dobja ki a pénzt, mert a hozandó áldozatok első sorban a városnak gyümölcsöznek. Ő maga nem zombori, még csak nem is bácskai születésű; de semmi áldozattól, a pótdadó felemelésétől sem riad vissza, ha a város érdekéről van szó. Hangsúlyozza, hogy a tisztviselők és a bizottsági tagok között a sikeres munka érdekében teljes harmóniának kell uralkodnia. Ezt szíves figyelmükbe ajánlja. Végül kéri a polgármestert és a tisztikart, hogy az esetleges hiányokra vagy mulasztásokra vonatkozó bejelentéseket fogadják jó akarattal s ne gondolják, hogy bárkit is az ellenszenv vezérel. A legszebb eredmények eléréséért reményli. (Általános helyeslés.)

Dr. Alföldy Árpád tudomásul veszi a polgármesteri jelentést s csak egyes jelentéktelenebbnek látszó körülményre hívja fel a polgármester figyelmét. Az utcák azon részei, a hol korcsmák vannak, vásárok és hetivásárok alkalmával valóságos elvándorlás van, a kocsiakkal. Szabadjárja eresztett lovak száguldanak nem egy-

szer végig az utcákon. Ezekre, valamint az utcák tisztán tartására és az árkok bűzös kigőzölgesének megakadályozására nézve tétessenek meg a kellő intézkedések.

Dr. Drakulits Pál nem kíván sem a polgármesteri jelentésre, — melyet tudomásul vesz — sem dr. Alföldy felszólalására észrevételt tenni.

Egyedül Szondy Mátyás felszólalására reflektál. Helyes, hogy Szondy elismerő szavakkal emlékeztet meg a polgármester programbeszédéről s hogy figyelmeztette a bizottsági tagokat a támogatás szükseges voltára; helyesen járt el akkor is, a mikor a polgármestert ezen támogatásról biztosította. Nemes intenció vezérelte Szondyt, a mikor kijelentette, hogy a város érdekében minden áldozatra, a pótdadó felemelésének megszüntetésére is hajlandó Nem csekély dolog ez tőle, a ki olyan jelentékeny adót fizető polgára a városnak. Ő maga is osztja ezt a kijelentést és egyetértenezzel mindazok, a kik jó módban vannak. De figyelemmel kell lenni a kisbirtokosokra, a kik tulajdoni számban vannak és nem bírják meg a nagyobb megterhelhetést. Mindenben aláírja tehát Szondy szavait, de kéri, hogy a pótdadó lehetőleg ne emeltesék.

Paul Kálmán gúnyoros hangon reflektál dr. Drakulits felszólalására. Csak azért szólal fel, hogy ne gondolják, miszerint ő Drakulits nézetét osztja. Drakulits úgy látszik az arany-esőt akarja bevárni. Különben — nézete szerint — fölösleges ezekről a dolgokról beszélni, miután konkrét javaslat nincs a plénum előtt s így nem is tudható, hogy minő áldozatokat kell hozni.

Dr. Drakulits erőlyes hangon tiltakozik szavainak Paul Kálmán által történt félremagyarázása ellen. Megmagyarázza Paulnak, hogy ő maga nem ellenzi a pótdadó emelését, csak — épen a szegényebbrekkel való tekintettel — annak lehető elkerüléséért kéri. (Minden oldalon általános helyeslés.)

Trischler Ferenc, polgármester megköszöni a felszólalásokban nyilvánult jóindulatot. Egy hónapja foglalta el az állását; ez az idő sokkal rövidebb volt, semhogy a teljes tájékozást már megszerezte volna. A bizottsági tagok meg lehetnek arról győződve, hogy a lehető legelőrebb idő alatt városunkat érdeklő reformok kerülnek a közgyűlés elé. Ismételve kéri a szíves támogatást s felszólalását azzal a lelkes hangon elmondott ígérettel fejezi be, hogy benne nem fognak csalódní. (Lelkes, hoasszantartó éljenzés.)

Ezen felszólalások után a polgármesteri jelentést egyhangulag tudomásul vették.

Igazságügyi palota.

Következett a zombori igazságügyi palota kérdésének tárgyalása. A zombori ügyvédegylet és dr. Alföldy Árpád bizottsági tag indítványt adtak be, hogy a város tegye meg a kellő lépéseket a kormánytól. E tárgy dr. Vojnits István főispán indítványára mindjárt a polgármesteri jelentés után tárgyalattott. Alföldy Árpádnak indítványát egész terjedelmében felolvasták; indítványozó még szóval is megindokolta teljesen jogosult kérelmét. A kérdéshez hozzá szólott még Szondy Mátyás, majd dr. Vojnits István főispán felvilágosító szavai után a következőleg határozott a közgyűlés:

Az előterjesztett indokoknak teljesen igazat ad a közgyűlés. Igenis szükseges az igazságügyi palota a törvényhatósági bizottság felterjesztést intéz e tárgyban az igazságügyminiszterhez s felkéri az összes bácskai képviselőket, hogy a kérdés helyes megoldását illetve keresztül vitélet támogatassák. A felterjesztést maga dr. Vojnits István nyújtja majd át a miniszternek

A határozat élénk helyeslésre talált a bizottsági tagok körében.

Egyéb tárgyak.

A tárgysorozat többi pontjai a következőleg intéztettek el:

A belügyminiszterium leirata az ásványvizek, gyógyforrások és gyártott vizek után fizetendő adóról alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában — Némi módosítással hagyta jóvá a belügyminiszter a határozatot. A jóváhagyó leirat tudomásul vétetett.

A belügyminiszterium leirata az 1892—95. évi városi pótdadó főkönyvek megfektetése és lezárása tárgyában hozott törvényhatósági bizottsági határozat jóváhagyása tárgyában. — A határozat jóváhagyatott azzal, hogy előbb megvizsgálandó, terhel-e valakit mulasztás a pótdadó főkönyvek el nem készítése miatt.

A vallás és közoktatástügyi miniszterium leirata a város által kezelt zeneakadémiai alap tőkéjének mikénti elhelyezése tárgyában. — A város közönségének teljes anyagi felelőssége mellett a miniszter beleegyezett, hogy ez az alap a zombori takarékpénztárba helyeztessék el.

A honvédelmi miniszterium leirata a honvéd hadapród iskolánál a város által tett 200 frtos alapítvány tárgyában. — Tudomásul vétetik. Az évi részleteket a városnak augusztus 15-ig kell minden évben az állampénztárba befizetni.

A folyó évi február hó 4-én tartott számonkérőszék jegyzőkönyve. — Tudomásul vétetik.

A közigazgatási bizottság 1897. évi jelentése. — Tudomásul vétetik.

A szüntgyi bizottság előterjesztése a városi színháznak a szerb nemzeti színtársulat részére történt át-

adásáról, és a szerb szüntgyi választmány kérvénye a páholyelőjogdíjak átalányösszegben leendő megállapítása tárgyában. — A páholyelőjogdíj a szerb előadások után eredetileg 15 frthban állapított meg. Tekintettel az idei rövid szezonra, a szerb szüntgyi bizottság azt kérte, hogy ez évben a jogdíj 8 frtra szállítassék le. Fejér Gyula, dr. Donoszlovits Vilmos, Karakasevits Milivoj bizottsági tagok hozzászólása és dr. Vojnits István felvilágosító szavai után a kérelemnek méltányossági okokból a közgyűlés helyt adott.

A városi földek haszonbérbeadásá iránt megtartott árverések eredményéről jelentés. — Örömmel vették ezt a jelentést tudomásul. A város összes földje jóval nagyobb bérösszegért adtak bérbe, mint a mekkora összeg a költségvetésben felvétellett. Csak a csataaljai járásföldért kap a város az előirányzott összegnél 55 frtal kevesebbet.

Sztojsits Pál és társainak kérelme a nagy szerb temető melletti járásföldök bérbeadásá iránt. — A kérelemmel nem adatik hely.

Vidity Szima és társainak kérelme sertéslegelő kijelölése iránt. — Két legelő van már és így újabb legelőre nincs szüksegs.

Magyarits Desits Mária kérvénye az apatini csárda bérletének átruházása iránt. — Az átruházás megengedtetik, de csak úgy, hogy az eredeti bérleti szavatol a városnak.

Janyatovits Pál és társai kérvénye a felekezeti-küliek részére temetkezési hely kijelölése iránt. — A lelekszám igazolandó, addig a város nem intézkedhetik.

A mérnöki hivatal javaslata a honvédlaktanya előtti Norton-féle kut furása tárgyában. — A Norton kut furása nem sikerült, artézi kutat furnak.

A helybeli m. kir. honvéd állomásparancsnokság átirata az artézi víz fuvarozási költségeinek biztosítása iránt kötött egyezség záradékolása tárgyában. — Záradékolattik.

A városi tanács előterjesztése a kövezéshez szükseges hasított kőanyag szállításának 3 évre leendő biztosítása tárgyában. — Az előterjesztés elfogadtattott.

Fejér Gyula és társainak kérvénye a vitez-utca kiköveztetése iránt. — Fejér Gyula és másoknak hozzászólása után elhatározott, hogy a vitez-utca kikövezése, amennyire lehetséges, már a jövő évi költségvetésbe felvétetik.

Dr. Falcione Nándor kérelme a korzón levő háza előtti vízvezető árok beboltozása tárgyában. — A beboltozás megengedtetik; a költségeket fele részben a város, fele részben pedig dr. Falcione Nándor viseli.

A Falcione-féle alapítványi házban egy vízfelde felállításá iránti javaslat. — Megszavazattik.

Hanczmann Ignác vendéglős kérvénye a városi parkban egy konyhaépítlet felépítésének engedélyezése iránt. — Előbb bemutattandók a tervek.

A központi választmány egy tagjának megválasztása. — Nevszerinti szavazással Latinovits Szaniszló I. aljegyző választott meg.

A „Mensa academica” igazgatóságának megkeresése alapítványi helyek létesítése tárgyában. — A kérelem nem teljesíthető.

A Torontál vármegyei körművelődési egylet megkeresése az egylet tagjainak sorába leendő belépés iránt. — A kérelem nem teljesíthető.

Heves vármegye közönségének átirata a „Földmívelő” és „Népszava” című szocialista irányu lapok terjesztésének megakadályozása iránti feliratuk pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Hajdu vármegye közönségének átirata a sajtótörvény és büntető törvénykönyv rendelkezéseinek módosítása iránti feliratuk pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A szász-medgyesi református hívek kérelme templomépítésre segély nyújtása iránt. — 10 frt szavazattott meg.

Az 1895. évi árvaatári mérleg megállapítása. — Jövahagyás végett felterjesztetik a belügyminiszterhez.

A nyugdíj-alap 1895. évi, a kövezési alap, a Gyalokay Rozália-féle szegényalap, a Gyalokay Rozália-féle alapítvány, a Stebler-Blumenthal-alap, a szegényalap, a kórházalap, a zene- és énekiekolai alap és a Barthol József alap 1896 ik évi számadásai. — A számadások rendben lévén, a felmentvények kiadattak.

Parcsetch Antal volt városi irnok 4 frt 63 kr előleg tartozásának leiratása. — Leiratik.

Lugumerszky Mladen városi adótitst 4 beti szabadság és fizetési előleg iránti kérelme. — A szabadság is, meg az előleg is megadtattott.

A honvédelmi miniszterium leirata, a honvéd hadapród iskolába folyamodó törvényhatósági alkalmozottak fínainak tandíj kedvezményben részesítése tárgyában. — A törvényhatósági alkalmazottak fiait ezentul ugyanazon kedvezményben részesítlenek, mint az állami alkalmazottak gyermekeit. Tudomásul vétetik.

A helybeli görög kel. szerb hitközség javaslata, a Papházy Dóme féle kibéazítási alapítványból segély díjak kiosztása iránt. — A javaslat értelmében hozott határozat.

Tanácsi előterjesztés a vásártéri elarusító helyek újból leendő tárgyalása tárgyában. — Dr. Gertinger Pál elnöklete alatt Falcione Gusztáv és Zakó István küldetnek ki, hogy e tárgyban tegyenek előterjesztést.

Tanácsi jelentés az ideiglenes házipénztári hiány fedezése iránt tett intézkedés tárgyában. — Tudomásul vétetik, s annak értelmében hozatik határozat.

Tanácsi jelentés a kövezetvám és helypénz, valamint a fogyasztási adópótlék és vágóhídi díjak 1897. évi jövedelme tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A jegyzőkönyvet folyó hó 3-án hitelesítik. Trischler Ferenc polgármester elnöklete alatt A hitelesítésre felkérettek Bittermann Nándor, Erlich Nándor, Karakasevits Milivoj, Fratricsevits Béla és Radicsevits Sándor bizottsági tagok.

A közgyűlés 1/12 órákor dr. Vojnits István főispán éltetésével ért véget.

Ujdonságok.

A nagyhét. A zombori róm. kath. templomban a nagyheti szertartások a következőkben fognak megtartatni:

Virágvasárnapon 10 órákor a palmaágak megáldása s körmenet, mire a Passióval a nagymise következik. Délután 1/2 órákor magyar szent beszéd.

Szerdán délután 4 órakor gyász zsolozsma Jeremiás siralmaival, s a „Miserere“.

Csütörtökön reggel 9 órakor nagymise közaldozással; — délután mint szerdán.

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztmáddal; mire a Szentség a szent Sirhoz vitetik, — ezután magyar szent beszéd, melynek végzetével processió vezetetik a Kálváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere“. — Esti 7 órakor a szent sinalsima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel, 8 órakor tűzszentelés, a husvéti gyertya megáldása dicsőenekkel, azután a próféciák, keresztút-szentelés és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és német szent beszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác szent beszéd; 10 órakor ünnepélyes nagymise; délután 3 órakor vespere.

Husvéthétfőn a szokott órákban megtartott szent miséken kívül 10 órakor magyar egyházi szónoklat; délután 3 órakor vespere.

Személyi hír. A folyó hó 29-én megtartott vármegyei közgyűlés alkalmából Latinovits János főrendiházi tag és gróf Chottek Rezső futaki nagybirtokos városunkban időztek. Mindketten dr. Vojnits István főispán vendégszerető házában voltak megszállva.

Uj ügyész Zomborban. A Kardos Kálmának Szegedre történt áthelyeztetése folytán megüresedett kir. ügyészi állásra dr. Atányi József, budapesti kir. alügyész neveztetett ki.

Ebéd a főispánnál. Dr. Vojnits István főispán a vármegyei közgyűlés alkalmából március hó 29-én ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Szemző Károly, Koczkar Zsigmond, Karácson Gyula, Latinovits János, Eigi József, gróf Chottek Rezső, Szemző István, Zakó Milán, Pinkovits József, Rác György, dr. Frank Mihály, Vissy József, dr. Széchenyi Tamás, Jusits Lajos, ifj. Vojnits István, Bezeredy István, dr. Zalár István, Kulucsis Ágost, Városvy Károly, Klem Károly, Jozsimovits Milenko, dr. Feuer Náthán, dr. Gozdsu Elek, dr. Molnár Károly, Nikolits Izidor.

Deputáció a főispánnál. A zombori ügyvédek egylete Szilágyi Mór elnök vezetésével március hó 30-án küldöttségileg kereste fel dr. Vojnits István főispánt az építendő igazságügyi palota érdekében. A főispán a küldöttséget lekötözölő szívélyességgel fogadta s kijelentette, hogy a maga részéről mindent megtesz az ügy érdekében. A főispánnak az ügy iránt tanúsított jóindulata különben már fényesen kitűnt a tegnapi megtartott városi közgyűlésen.

Az adai új plébános. Adán róm. kath. plébánosra Latky József, szabadkai segédlelkész választott meg.

A dalárda hangversenye. Ma este van a városi színházban Daniella Malvin énekművésznő, a berlini Kroll-opera tagjának hangversenye, a melyet a kaszinó-egyleti dalárda rendez. A műsort már a múlt számunkban közöltük, ez alkalommal csak újlag felhívjuk a közönség szíves figyelmét a ritka érdekességű hangversenyre.

Kitüntetett községi jegyző. A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi március hó 16-án kelt 16.244. számú magas leiratával Ivanits Izidor Bács-Szent-Tamás községi jegyzőnek az 1897. évben a közadók behajtása körül tanúsított sikeres közreműködéséért elismerését nyilvánította.

Megjutalmazott jegyző. A nagym. m. kir. pénzügyminiszterium folyó hó 16-án kelt 16244. sz. rendeletével Wodring Agoston, Kiszács községi jegyzőt az 1897. évben a közadók behajtása körül tanúsított érdemeinek elismeréséül 20 frt jutalomban részesítette.

Gyermek-előadás. A helybeli róm. kath. tanterület husvét másnapján a városi színházban a tanítók-haza javára a népiszkolák gyermekekkel műkedvelői előadást rendez. A tavali hasonló előadás fényes sikere bizonyára még mindig kedves emléket képezi a közönségnek s így előre látható, hogy ez idén is megtellik majd a színház. — A bérlők jogai április 5-én déli 12 óráig respektáltak.

Az első fecske. Megjött a fecske, megjött a gólya; megjötték a tavasz kedves hírnökei. A hivatalos tavasz március hó 21-én kezdődik, de az ember általában csak a fecskék és gólyák megérkezésének idejétől számítja a természet ébredését és újjászületését. Ezért üdvözlők minden évben oly örömmel a kedves vándormadarakat.

A kerékpár-egyesület kirándulása. A zombori kerékpár egyesület folyó évi április 3-án (virágvasárnap) megnyitókirándulást rendez Bezdánban. Indulás d. u. 2 órakor a klub-helyiségből (Korzó kávéház).

Eljegyzés. Schindler Arthur miniszteri segéd-fogalmazó a napokban jegyezte el Pertich Mihály szabadkai árvászeki elnök és neje sztl. Lichtneckert Agnes leányát, Ilonka kisasszonyt.

Jegyzői szigorlatok. A jegyzői szigorlatok április hó 14-én és 15-én tartatnak meg.

Az ágens. Dr. Városvy Gyula kanonok, a ki csak nemrég lett a budapesti központi papnövelde igazgatójává kinevezve, néhány hét előtt három külföldi biztosító intézet budapesti fiókjától kapott fölhívást, hogy 20,000 koronás életbiztosítási kötvénye után az esedékes részletet fizesse meg. Dr. Városvy nyomban értesítette a New-York, Rock Doodrecht igazgatóságát, hogy ő egyiknél sem biztosította az életét, nem is fizet egyiknek sem biztosítási díjat. A biztosító intézeteknek Turteltaub Gyula, magyarul Gyulai Henrik nyújtotta be a biztosítási ajánlatot, neki fizették ki az ügynöki jutalékot, s ugyancsak őt jelentették föl az intézetek okirat-hamisítás s csalás miatt. Turteltaubot letartóztatták, a vizsgálóbíró kihallgatta s ekkor kiderült, hogy az ügynök már többször volt büntetve, börtönben isült és a mint kiszabadult, életbiztosításra adta magát. A napokban hallgatta ki Budapestben a vizsgálóbíró dr. Városvy kanonokot, a ki kijelentette a vizsgálóbíró előtt is, hogy a biztosító intézetekhez benyújtott ajánlaton látható aláírása hamis. A vizsgálat tovább folyik.

Valasztás. Pacsér községben községi irnokká Hollós Károly választott meg.

Örömnépe. A helybeli apáca-zárda Fejér Gyula apát-plébános, intézeti igazgató névnapja alkalmából folyó hó 14-én iskolai ünnepélyt rendez. Az éneken és szavalaton kívül színre került egy 2 felvonásos színmű.

Érdekes tárca. Latinovits Géza, bácsamegyei nagybirtokos, a kiváló utirajz-író ismét igen érdekes, hosszabb utleirással szerencsételte lapunkat. Szerző ez alkalomból oroszországi útját írja le. Az érdekes tárca-sorozatára már előre felhívjuk a közönség figyelmét; jövő számunkban kezdjük meg annak közlését.

Tűz Zomborban. Tegnap a déli órákban városunkban tűz volt. A nemes-militáris utca végén égett le két nádfüvelti kisebb ház. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Névmagyarosítás. Kroncevsits István bácskurai lakos m. kir. pénzügyi szemléző vezetőnévét belügyminiszteri engedéllyel Kovácsra változtatta.

Bácskai sakkmeister. Az „Egyetemi kör“ tavaszi sakkturna-versenyét most fejezték be és osztották ki a győztesek között annak versenydíját. Az érdekes sakkturna első díját igen nagy fölönyvel Temunovits Zoltán II-od éves joghallgató, a zombori főgimnázium volt növendéke nyerte el, egyuttal kiérdemelve a mesteri oklevelet, mely többször, pompás rajzu betűkkel, vastag, fehér borjúbőrrel készült díszokmányra van nyomtatva. A mesteri oklevet balszélén alul Tóth Ödön, az „Egyetemi kör“ elnöke, közepén alul Herczegh Mihály, a budapesti tud. egy. ezidei rektor magnifikusa, jobbszélén alul Rapcsányi Gyula, mint a sakkturnát rendező választmány elnöke írták alá. Magyarországon ez az első mesteri oklevél sakkturnában győztes számára, melyen nemzeti színű színóron, remek művi fadóbozban ép olyan viaspécsettől, mint a nemesi okleveleken.

Szabadka vendégei. Beniczkyné Bajza Lenke és Beksits Gusztávné — mint már említettük — a napokban lerandultak Szabadkára, s jelen voltak Beniczkyé „Jávor Mártha“ c. darabjának előadásán, a mely Eoerogenyi jutalomjátékul került színre. A szabadkaiak nagy pompával fogadták a ritka vendégeket, s ott tartózkodásuk idején fényes ovációban részesítették őket. A „Jávor Mártha“ előadása után a „Nemzeti Kaszinó“ teremben bankett volt, a melyen lelkes felköszöntők mondtak.

Esküvő. Grüner Henrik gabonakereskedő, Grüner Jakab ó-kanisztakarékpenztári igazgató fia március hó 22-én esküdt meg a német-palánkai izr. templomban Rosenstok Fanny kisasszonnyal, Rosenstok Leopold ottani kereskedő leányával.

Névmagyarosítás. Dr. Berger Jakab, moson-rini lakos vezetőnévét belügyminiszteri engedéllyel „Benedeke“re változtatta.

Letartóztatott pénzhamisítók. Zsabyán a cseudörög egy messze elágazó pénzhamisító banda fejet tartóztatta le. Csursin Jován hosszas vallatás után beismerte bűnösségét és cinkosait is megnevezte, kik közül néhányat szintén elfogtak. A hamisított egyforintosok nagyon sikerültek, csak fehér színükről lehet felismerni, hogy hamisítványok.

Szoba tűz Gyulafalván. Majdnem végzetessé vált Szekely Sandor községi jegyzőre nevezte a szobájában kiütött tűz. Ugyanis a nagy tüzeles következtében a szoba gerendája meggyuladt, s azt nevezett jegyző csak akkor vette észre, midőn 11 óra tájt a lampáját eloltotta. Hamarosan fellármázta a környeket, s így a nyert segítséggel sikerült az égő gerendát eloltani. Az oltás között, amint Szekely Sandor jegyző egy kánna vizet a padlásra vitt, megcsuszott s a padlás lépcsőiről lezuhant, s most betegesen fekszik.

Felvétel a hadapród iskolákba. A közönségbeli hadapródiskolákba való felvétel tárgyában az 1898—99-iki iskolai évre a pályázatot már kiírták. Fölvételnek a bécsi, budapesti és prágai hadapródiskolák I. évfolyamába, mindegyikbe 100, a károlyvárosi, a morvaországi köingsfeldi, a Krakó melletti lobzói, a nagyszabeni, trieszti, marburgi, a Grac melletti libenau, a pozsonyi, az innsbrucki, a temesvári és a Pétervárad melletti kamenici gyalogsági hadapródiskolák, valamint a Marburg melletti strassi ideiglenes hadapródiskola I. évfolyamába, mindegyike 30—50, a bécsi tüzer-hadapródiskola I. évfolyamába 110, a hainburgi utász-hadapródiskola I. évfolyamába 50, morva-fehértemplomi lovassági hadapródiskola I. évfolyamába 50 növendék. A fölvételhez valamelyik középiskola négy alsó osztályának elvégzése szükséges. A pályázat ezután még részletesen felsorolja a föltételeket.

Mozgó kirakat. Mayerhóf szabadkai órásmester, kinek üzlete a Kossuth-utcában van, szokás szerint kirakatot tartott üzletajtaja előtt. Sok szép óra volt ezen kirakatban, nem csoda tehát, hogy egy valakinek megajándult reá a foga. Kedden este ugyanis a 11. sz. rendőr észrevette, hogy valaki a kirakatot leemeli és elvinni akarja. A rendőr elakarta fogni a vállalkozó szellemű embert, de ez neszt vévén, hogy üldözik, eldobta a kirakatot, futásnak eredve, a homályban nyomtalanul eltűnt.

Művészet és irodalom.

Fatenyésztés címmel a földmívelésügyi m. kir. miniszterium kiadásában egy igen hasznos és hézagot pótló szakmunka jelent meg, melyet Molnár István országgyűléseseti és fatenyésztési miniszteri biztos írt meg. A mű megismerteti az olvasót a fatenyésztés egész anyagával, eszközeivel és teendőivel; továbbá népszerűen és behatóan foglalkozik a gyümölcs- és egyéb fák szaporítása, nevelése, kezelése- és ápolásával. Minden fatenyésztő és gyümölcstermelő nagy hasznát veheti ezen hasznos szakmunkának; de különösen nélkülözhetetlen kalauza lesz az a községi faiskola-kezelő tanítóknak és a pomológiával foglalkozó lelkészeknek. A díszesen kiállított, 91 sikerült eredeti ábrával ellátott és 19 nyomott ivre terjedő könyv ára egy koronában lett megállapítva, hogy azt minél többen megszerezhessék. Ezenfelül a miniszter meghatalmazta a nevezett miniszteri biztost arra is, hogy minden lelkész- és tanítóknak, ki e könyvet egyszerű levélben hozzá fordul, a művet ingyen megküldhesse.

Az óriási verseny dacára, mely napjainkban minden téren s így a lapok közt is tapasztalható, a magyar olvasóközönség változatlan kedvence ma is a Pesti Hírlap. Hazánk e legterjedtebb lapja, a reklám eszközeinek igénybevétele nélkül, halad a maga, husz éven át jól bevált ösvényén; jelszava: „sokat de megvalogatva,

hasznosat és mulattatót minél többet nyújtani olvasóinak“ a legjobb reklám, melyet az intelligens magyar közönség mindig méltányolni tudott. Ezért vannak a Pesti Hírlapnak rovatai, melyeket egy más lap nem kultivál annyira s melyek az olvasót szinte elválatlanul kapcsolják a laphoz. Országgyűlési karcolatai, tréfás kis cikkei, humoros tárcái, vegyes hírei, szellemes és közkeletű szerkesztői úzenetei, bő színházi és törvénykezési rovatok — szinte páratlanul állanak a magyar sajtóban. Magas színvonalon álló vezércikkei, a legelső rangú publicisták tollából s a legjelesebb tárcáírók dolgozatai — évek óta első helyet biztosítottak a Pesti Hírlapnak a napilapok közt. Nagy kedveltségének egyik tényezője persze az is, hogy többet ad olvasóinak ugyanazon árrért, mint más napilapok. Naponként 22—24 oldal, vasárnapokon 32—36 oldal a tartalma s az előfizető havonként kis jegyzéknaplót és évenként nagy képes naptárt kap ajándékba, minden ráfizetés nélkül. A Párisi Divat című nagy képes divatlapot pedig, mely hetenkint jelenik meg, féláron kapják a Pesti Hírlap előfizetői. A Pesti Hírlap előfizetési ára egy órára 1 frt 20 kr.; negyedévre 3 frt 50 kr., a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Az új áprilisi negyeddél belépő előfizetők a március utolsó hetében megkezdett érdekesítő angol regénynek (Ziska, írta Marie Corelli) addig megjelenő részét külön lenyomatban kapják meg. Mutatványszámokat levelező-lapon nyilváníttott óhajra mindenkinek küld a kiadóhivatal (Budapest, V. Váci-körút 78.) A „Pesti Hírlap Nap-tárá“ból van még egy kis maradvány. Idejekorán érkező negyedévi új előfizetőknek, akik ebbeli kívánságukat a pénztalárvány szelvényén kifejezik, szívesen szolgál a kiadóhivatal e naptárral — ameddig a készletben tart.

A „Vasárnapi Ujság“ március 20-iki száma 30 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Március 15-ikének ötvenedik évfordulója“ (hat képpel a budapesti március 15-iki ünnepélyekről: A Petőfi-társaság díszlése a Vigadóban Hary Gyula rajza és Weinwurm fényképe után. Ünnepele a Múzeum előtt, Petőfi szobránál és a honvéd-szobornál Weinwurm és Klösz fényképe után). — „Az országháza.“ Köttemény Vargha Gyulától. — Regénytár: „Hányan vagyunk még?“ Elbeszélés. Irta Jókai Mór. (Goró Lajos rajzaival). — „Francia zászló“ Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Petőfi öcséséről.“ Irta Sipos Soma (Petőfi István arcképevel). „Egy napom Gyulán.“ Irta Jókai Mór. — „A Bathori magyar gőzös a zátonyon.“ (képpel). — „Emlékek 1848/84-ből“ (képekkel). — „Emlékezés Sarlay Jánosról.“ Sztrý Denešől. „A Jókai-billikom“ (képpel). Irodalom és művészet, Köztársaságok és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. endes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságokkal“ együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Egy érdekes ujság. Ritkán vagyunk abban a helyzetben, hogy egy szép ujságot dicsérhetünk. Most csak azért tesszük, mert kezünkbe akadt az Ország-Világ utolsó száma, a melyből megláthatja az olvasó, hogy milyennek kell lenni egy érdekes és jó ujságnak. Tessek csak az Ország-Világot végig lapozni. Ott találják a magyar irodalom legkiválóbb képviselőinek munkáit, hisz az Ország-Világ munkatársa minden magyar író élén Jókai Morral. A mikor az Ország Világ karacsonyi almanachját, (ezt a pompás munkát minden új előfizető ingyen megkaphatja) kiadta, az előző írására maga Jókai Mór vállalkozott. A különszöveg mellett az ujság száma tele van érdekes és aktuális képekkel. A mi egy héten nevezetes dolog történt, azt az Ország-Világ siet képben és írásban megörökíteni. Valóságos képes album az ujság minden száma, a miért is most a negyeddél elején, a mikor az olvasó gondolkodik, hogy melyik képes lapot járassa, kötelelességünknek tartjuk, hogy ezt az ujságot, a legérdekesebb és legjobb magyar szépirodalmi hetilapot figyelmebe ajánljuk. Előfizetni az Ország-Világra annál könnyebb, mert negyedévre csak két forintba kerül. A kiadóhivatal Hold-utca 7. szám alatt van, a ki oda egy levelezőlapot ír, mutatványszámot is kap.

Budapesti Napló, az ujságírók lapja. Az a tizenölede magnar ujságíró, aki hogy függetlenesse magát minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyitja a maga erejéből, minden vállalat mellőzésével a szerkesztés saját tulajdona gyantát a Budapesti Napló-t, mesés sikert ért el. A lelkes kis csapat most, közel két év leforgása után a szabadlevél magyar közönségnek legkedveltebb ujság-szolgáltatója lett. Magával hozván fényes és jómódú írói neveteket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség, e lap szabadlevél és feltétlenül, minden irányban független politikájának, nemzeti érdekeinek és magas iszlésnek minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló ma már nemcsak keletkezésének történetében is az eredeti, de a közönség szimpátiájának gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelek, temparamentumos, komoly, tartalmas, hatásukban valósággal szenzációs politikai cikkei, a melyek nyomtatékosá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű ujság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatok s mindenrendű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékeszőlően tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a Szerkesztői úzenetek rovatában. A Budapesti Napló szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikerére hivatkozva és a közönség szimpátiájára apellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem esalódott önbizalmában és nem esalódott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. És hogy a közönség se esalódjék benne, arra váltévtve, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vési József, főszerkesztő, Braun Sándor, felváltó szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cseri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltesz Adolf, Sváb Tivadár, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűségese szövetségese ebben a külső munkatársai díszes serege, amelyből csak Agai Adolf, Balogh Pál, Beksits Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Bekefi Antal, Eötvös Károly, Feszli Géza, Gézy István, dr. Hagura Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyai Dézso, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogall Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István és Tutsék Anna neveit említjük most. Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőendő szilárd existenciájának. És még egy. Annak az ujságnak, amely senkire másra, csak a szerkesztősége és a közönsége, amely semmiféle idegen tőke szolgáltatásban nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadságharcának az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségében semmivel sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk az ujságot. Olvasásra az ujdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és ujságírók hangyszorgalmában kedvük telik.

ni olvasóinak...
gyar közönség...
Pesti Hirlap...
ultíván annyira...
kapcsolják a...
cikkeit, humo...
közkeletű rova...
nykezési rova...
sajtóban. Ma...
sö raugu pub...
dolgozatai —
Hirlapnak a...
gyik tényezője...
nyanazon arért...
oldal, vasárna...
etű havonki...
s naptart kap...
isi Divat című...
nt jelenik meg...
A Pesti Hirlap...
devre 3 frt 50...
4 frt 50 kr...
ok a március...
gol regénynek...
részlet külön...
okát levelező...
a kiadóhiva...
Hirlap Nap...
korán érkező...
vanságukat a...
sen szolgál a...
szletben tart...
20-iki száma...
at meg: „Már...
képpel a bu...
Petőfi-társaság...
és Weiuwurm...
Petőfi szob...
s Klösz fény...
nyeny Vargha...
k még? „El...
aival); „Fran...
cia kiadás...
l. „Ira Sipos...
om Gyulán.”...
gözös a záto...
képekkel).
Denesből. „A...
szet, Közinté...
Egyveleg stb...
előfizetési ára...
együtt 3 frt...
atalában. (Bu...
lehető a „Ké...
nep számára,

gyunk abban...
rhetikán. Most...
Ország-Világ...
olvaso, hogy...
gnak Tessék...
alják a ma...
nkait, hisz az...
ó élen Jokai...
almanachját...
ingyen meg...
okai Mor vál...
g száma tele...
gy heten ne...
siet képen...
album az új...
yedev elején...
helyik képes...
hogy ezt az...
szépirodalmi...
Ország-Világra...
forintba ke...
att van, a ki...
is kap...
zenyole magnar...
kai betlyas és...
maza erejéből...
jóna gyanánt a...
sapat most, közl...
ek legkedveltebb...
írói neveket, bá...
nap össze mind...
il, minden irány...
magas izlésnek...
ja: — a Buda...
ben új eszredei...
díj nem látott...
Budapesti Napl...
Naplo-nak friss...
somoj, tartalmas...
melyek nyomtató...
gvelményekt, tar...
formatív anyaga...
rovatai s min...
gyarapodó bősége...
Budapesti Napl...
a mely megjele...
és olvasóközön...
tt ki. Naponkint...
Budapesti Napl...
hirlapiról sikerre...
tt hozzá látor val...
salódt a közön...
első peretől fogva...
vetve szakadatlan...
szószert, amelynek...
for. felelős szer...
ár Vilmos, Gerri...
Márton, Horváth...
ly, Markus József...
kár Gyula, dr. Sol...
ra egész erőt...
a barba. Hűség...
ge, amelyből csak...
y Ferenc, Bókefi...
Hagara Viktor...
lonyai Dezső, Munn...
s Szántó Kálmán...
most. Ez a rugója...
és biztosítka jó...
az újszának, amely...
amely semmiféle...
munkálkodó em...
szának, a magyar...
érdekeit szolgálja...
tató hatalmas erő...
a Budapesti Nap...
ágot. Olvasásra az...
epülésükre azoknak...
ban és magyar írók

Szép virág...

Szép virág a rózsá,
De tövissel teli;
Megvérezi magát,
A ki letördeli.

Mondják, sokan mondják:
A böles le nem tépi:
Pompás illatával
Ő nagyon beéri.

En inkább letépem,
Bárba mindkét kezem;
Szűrő tövisével
Százszor megvérezem!

Szabadka Gyula.

Levelezés.

Szivaczi levél.

Mielőtt cikkembe kezdenék, előre is ki kell jelen-
tenem, hogy én egy napig O- és Uj-Szivacz községétől
távol voltam, bár a „Bácska” személyi hír rovatában
jelezzem nem volt, de én mégis bátorkodtam távol lenni.

Egy nap a végtelen időnek semmi. De O- és Uj-
Szivacz mostoha testvérségének életében számot tevő nagy
idő. Ki is hitte volna, hogy egy nap leforgása alatt a
két mostoha testvérség ily nagy átalakuláson mehet
keresztül? S még is úgy van.

Mikor kocsim a vármegye védő szárnyai alá bújó
törvényhatóság utvonalon végig dőcögött, feltűnt nekem
az a sok vidám, mosolygó arc, a két község ünnepi
színezete, az a barátságos melegség, mely az egész
községet elárasztotta. El nem tudtam képzelni, hogy mi
történhetett? Mar már azt hittem, hogy kocsim utat
tévesztett s más boldog községbe vitt engem, hol a bol-
dogság és vidámság tanyáz, vagy pedig, hogy itt egy
varázsló járt, a ki egy éjszaka kicserélte az embereket.

Asszonyi kíváncsiság fogott el megtudni, hogy itt
mi mehetett végbe? El nem tudtam képzelni. Pedig
minden jóra gondoltam. Ugyanis úgy gondoltam, hogy
itt alkalmasint távollétem alatt valami anyósvész dühöng-
hetett s a bázisárok azért oly tüntetőleg jövedvűek;
majd, hogy a kutak általános megmérgezése konstata-
latott s most általánosságban bort kell inni s a férfiak
ezért oly vidámak, majd arra is gondoltam, hogy valami
újabb büntetőtörvénykönyvet alkottak, a melyben a nő-
süly elmulasztása is a büntetendő cselekmények közé
soroltatott s a lányok orcái azért oly gömbölyűek s erre
a gondolatra egy kis öröm fogott el, bár nem vagyok
kárörvendő, de azért isten bocsássa meg bűnömöt, első
sorban is a „kleé-blatta” gondoltam, mely az agglégé-
nyek szövetkezetéből áll, vajjon ezek közül melyik
bajtja elsőnek nyakát a nyaktól alá? No de az elő-
soroltakon kívül még az öregek is örvendező képet
vágtak. Talán csak nem tört elő Szivacz tágas piacán
az örök élet forrása? Hiába törtem a fejem, csak nem
tudtam megnyugtató pontra találni. Csak annyit láttam
és éreztem, hogy itt mindenki boldog és meglegedett.
Honnét van ez?

Alig szálltam le kocsimról, már is egy ily örven-
dező társaságra találtam. Meg is ostromoltak mindjárt,
különösen egy szőke hölgy.

— Tudja mi az újság?
— Nem tudom.
— Találja el. Legyen egyszer már maga is talá-
lékony.

— Várjon kérem, majd megkísérlem.
— Nem várunk. Találja rögtön ki, zugtak körüllem.
— Ha nem hagyunk találgatni, akkor én egyál-
talan nem találgatok.
— Nézzen ránk. Nem olvassa ki szemüknél azt
a nagy örömet, amely bennünket ért.

Ezt egy szép szőke lány mondta. Az igaz, ha a
szemeibe néztem volna, hát bizonyosan azon gondolkod-
tam volna, hogy az é, a nefelejts vagy a buzavirág
az ő szemeiből lopták-e kek színtüket, vagy ő lopta-e
azokéiból?

De hát nem néztem beléjük s így nem gondoltam
semmit.

— Te is benne vagy, sugta egy jóakaró barátom,
téged is ért ily öröm.

Ördög és pokol, gondoltam magamban, mi lehet
az? Most már annál jobban égetett a vagy tudni a tör-
ténket.

— Bizonyosan valami agglégény nagybátyjuk halt
el Amerikában, hátra hagyva maga után milliókat s
most azért örvendeznek.

— Maga prózai!

— De hát kérem, mit tudjak jobbat elgondolni,
minthogy meghaltak, azaz hogy nagybátyjaik haltak el
s önök az egyedüli örökösök.

Minden oldalról rám támadtak, hogy egy csöpp
találékonyaságom sincs s még azt is mondta egyik hölgy
— persze bökkenő — hogy bamba vagyok.

— No ha már semmikép sem tudja kitalálni, hát
megmondom én magának, szolt egy szőke hölgy. Látja
azt a jöképű öreg urat ott a sarkon mosolyogni? Látom.
Az azért mosolyog, mert; hallja annak a vidám társa-
ságnak a boldog kacagását? Igen. Azok azért kaczag-
nak, mert; érzi a levegőnek azt a balsamos édes le-
heletét? Erzem, szinte szédülök belé. Az azért balsamos
és édes, mert; hallja a levelek boldog suttogását? Igen.
Az ezeregy boldogságáról regélnek. Azok azért boldo-
gok, mert; hallja a verebek boldog csiripelését? Igen.
Akár csak a fülemillék, úgy zengedeznek. Azok azért
csiripelnek, mert; látja a cuczulisták meglegedett, sor-
sával megbékült orcait? Igen. Bizonyosan egyszer jól-
laktak. Azok azért meglegedettek, mert; érzi talpai
alatt a rög, a föld puhaságát? Igen. Az ég könyűitől
pubultak meg. Az azért puba, mert; látja mily vidáman
megy az az ökörpár járma alatt? Igen. Bizonyosan azért
oly vidám, mert üresen megy a szekér. Az azért oly
boldog pár, mert; szóval itt azért oly boldog és meg-
elégedett mindenki s azért örvendünk mi is, mert O- és
Uj-Szivaczon 1898. évi március hó 27-én egyelőre 3
évre megalakult a dalárda.

Boldog isten! Tehát azért oly boldogsugarasok az
orcák?! Hát se nőtlenség eltörlése, se a kutak mérge-
zése nem fordult elő? Még csak az anyósvész sem
lépett fel. S mégis az egész község boldogárban uszik.
— Valóban megalakult?

— Mit, még tamaskodik is? Itt van ni! Lássa a
tisztikart. Benn van maga is, s azzal átnyujt nekem egy
névsort, mely szerint a dalárda elnöke Rakita László,
alelnök Zsupanszky Lyubomir, pénztárnok Varga József,
titkár Schwarz Lajos, karmester és szertárnok Sörös
Antal, vigalmi bizottság elnöke Trombitás. Karmester
mellé rendelt szakbizottsági tagok: Fradl József, Kiss
Béla, Müller Sándor és Weszelinovits Milán. Választmány
a bölgyek részéről: Löbl Jakabné, Poór Józsefné, Sörös
Antalné, Varga Józsefné és Zsupanszky Lyubomirné. A
férfiak részéről: Eimann Károly, Hartmann Sándor,
Löbl Vilmos, Paul Ádám és Schtiszler Károly.

Tehát Rakita László plébános ur az elnöke a da-
lárdának. Ő a vezető. Mondhatom jól választottak. Így
van jövője a dalárdának, biztosítva van. En is elnök
vagyok. Mondhatom rosszul választottak. Különbön az
attól függ, hogy hány becske sörig van nekem — mint
vigalmi bizottság elnökének — jogom utalványozni?
Mentül több becske sör jár ki, annál több mulatság leszén.

Trombitás.

Közgazdaság.

A talaj termőképességének fokozása foszforsav segélyével.

Igen kedvező jelenségnek vehető, hogy a foszfor-
savas trágyák alkalmazása évről-évre gyarapodik, bár
még mindig nem alkalmazzák azokat oly mennyiségben,
mely a hozam érdekében kívánatos volna. Gazdáink
mindinkább azon meggyőződésre jutnak, hogy manap-
ság a gazdálkodás nem fizeti ki magát az esetben, ha
foszforsavat nem vásárolnak. Általában azt tapasztaljuk,
hogy kizárólag istállótrágyával egybekötött gazdálko-
dásnál a talaj foszforsav készlete oly mértékben csök-
ken, hogy nem elégséges nagy terméshozamok létesíté-
sére, s a gazdasági termények mai alacsony ára mellett
csak az esetben gazdálkodhatunk veszteség nélkül, ha
műtrágya alkalmazásával a terméshozamot szaporítjuk
és ezáltal oleobbán állíthatjuk elő. Az utóbbi időben
ismételten történt felszólalás aziránt, hogy a szemes ter-
mények nem régeni alacsony ára mellett több figyelmet
szenteljenek az állattartásnak, s ezzel kapcsolatban kell,
hogy a rétek művelése is felkaroltassék. Tényleg a mű-
trágyák alkalmazásával sikerült a széna hozamot jelen-
tekenyen fokozni, különösen az esetben, ha a foszfor-
savas műtrágyák mellett kálitrágyákat is alkalmaztak.
Ez alkalommal azonban eltekintünk a rétek megtrágyá-
zásának módzataitól, hanem inkább a szántóföld meg-
trágyázásáról kívánunk egyet-mást elmondani.

Ha talajunk foszforsavban szegény is, az illető
szántóföldet foszforsav trágyában akarjuk részesíteni,
ugy azt legbiztosabban vízben oldható foszforsav alak-
jában alkalmazhatjuk. Legjobbakk erre célra a szuper-
foszfátok, mivel ezek tartalmazék a foszforsavat oly
alakban, a melyben a talajban foglalt víz közvetlenül
feloldani egyenletesen elosztani képes, hogy így a nö-
vények gyökerei gyorsabban és tökéletesen felvehessék.
Kérdés most már, hogy ősziük alá használhatunk-e szu-
perfoszfátot?

Ha az őszi és tavaszi termények tenyészideje köz-
zött különbséget veszünk tekintetbe, első pillanatra azt
gondolhatnánk, hogy ősziük alá lehetne foszforsavas
műtrágyát más alakban is adni, mint vízben oldható, te-
hát gyorsan felszívódó alakban, mert hiszen a tenyész-
zeti idő hosszú, a növénynek elég ideje van a megki-
vántató foszforsavat felvenni, még az esetben is, ha
nehézebben oldható alakban adjuk. Ezen nézet azonban
nagyon téves, még ősziük alá is sokkal célszerűbb a
foszforsavat szuperfoszfátban adni, mivel a növények
fejlettebb, erőteljesebb állapotban kerülnek a téli hóna-
pokban s későbbben is sokkal jobban és gyorsabban
fejlődnek. Rövid tenyészidővel bíró művelési növények-
nél, tehát pl. a cukorrépánál, a burgonyánál a szuper-
foszfátok semmiféle más foszforsavas trágyával nem pó-
tolhatók. Ha talajaink foszforsavban szűkölködnek, s ha
a megelőző években csak istállótrágyában részesültek,
s csak néha foszforsavas trágyában, ugy az ősziük alá
nem célszerű, a hiányzó foszforsavat pl. Thomas salak
alakjában adni, miután ilyen esetekben igen gyakran
értünk el oly terméshozamot, a mely a trágyázás költsé-
gét fedezi. Ily foszforsavban szegény talajokra szu-
perfoszfátot kell adnunk és pedig nagyobb mennyiség-
ben, legalább 40 kg. foszforsavat hektáronként. Az em-
lített talajokat hektáronként 2 métermázsza (16%) szu-
perfoszfáttal megtrágyázni határozottan kevés, e mennyi-
ség ugyan jobb talajokon jó eredményt ad, de gyengébb
talajokra ez határozottan kevés. Ha olyképen akarunk
trágyázni, hogy a talajnak tartalék trágyát óhajtunk
nyújtani, akkor választhatunk más foszfortrágyát is. Ha
pl. lucernát vetünk, mely több éven keresztül marad
még ugyanazon szántóföldön, akkor célszerű mindjárt a
talaj előkészítése alkalmával több évre elegendő fosz-
forsav készletet a talajba juttatni, s ezt megtehetjük
Thomas-salakkal, mely sokkal nehezebben oldódik, s
így hatása nem oly szembeálló ugyan mint a szuper-
faté, de 3-4 évre is kibátó. Tulajdonképen minden
foszforsav trágyázás alkalmával nyújtunk a talajnak bi-
zonyos mennyiségű készletet, de nagy különbség az, hogy
mennyit. Többet adni, mint a menyi szükséges, bizo-
nyára nem célszerű. Foszforsavban szegény és sok is-
tállótrágyával megtrágyázott szántóföldeken csak szuper-
foszfátot adjunk. Egyáltalán szuperfoszfátot Thomas-sa-
lakkal egyttesen adni semmiképen sem ajánlatos. Ter-
mészetes, hogy megfelelő nagy terméshozam elérésére a
megfelelő nitrogéntrágyázás is szükséges és őszi trágyá-
zásnál igen célszerű — még istálló trágyával jól meg-
trágyázott talajokon is — csekély mennyiségű könnyen
oldható nitrogén trágyát elbíteni kénsavas ammóniak
alakjában. Épp ugy az őszi trágyázás legalkalmasabb
arra, hogy a talajt káliummal is lássuk el különösen
az olyan esetekben, ha kapasnövények fordulnak a
vetésforgóban elő.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Helyettes szerkesztő:

SZALAY FRIGYES.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANNÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

A Fernbach testvérek szöntai
birtokukon szarvasmarhákat
fogadnak el legeltetésre
6 forint évi díjért. A legelő
vizmentes.

2-1

2672. szám. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Szilbás községben leküszönés folytán megfíresedett,
előleges havi részletekben kifizetendő 192 frt, eszmán
kivül ruházat és felszereléssel javadalmazott gyalogrendőri
állásra ezennel pályázatot nyitok; minek alapján felhívom
pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket
folyó évi április hó 15-ig bezárólag Szilbás község elő-
járóinál benyújtsák.

Palánka, 1898. évi március hó 23. án.

Lichtnekert,

2-1

szolgabíró.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, hogy az üzletem-
ben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a be-
szerzési áron eladom.

**Evőszekők, kanalak, zseb-
kések, ollók s más vasárúk.**

**Írószekők, fogkefe, fésű,
tajtékipa, szipka, csibuk, sel-
meci pipák, Ehrenhofer pipa-
szárak stb.**

*-13

Szives tudomására hozom a nagyér-
demű közönségnek, hogy Kretschmar E.
és Társa céggel **Attila kerékpárokra**
előnyös kötésként ajánlalom, miért is gépeimet
a legolcsóbb áron számíthatom.

Gépek 10 frt havi részlettől felfelé.

Együttal ajánlom ujonnan érkezett
cement-kátrány fafelszigetelő anyag,
kátránypapír és Tinctoral, a mely
minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fin tanoncul felvétetik.

694. szám. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

O-Verbász községe részéről ezennel közhírre tétetik,
hogy lemondás folytán a 400 frt évi fizetés és a szük-
séges ruházat és felszereléssel javadalmazott rendőrvetési
állás betöltése válván szükségessé, felhívatom pályázni
szándékozókat, hogy katonakötelezettségük teljesítését,
egészségi állapotukat, a hivatalos magyar nyelvnek szób-
ban és írásban bírást, nyelvismeretüket s eddigi alkalmat-
mazatásukat igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket
folyó évi április hó 15-ig bezárólag O-Verbász község
előjáróságánál nyújtsák be.

Kelt O-Verbászban, 1898. évi március hó 25-én.

2-1

Az előjáróság.

Mélyen tisztelt vevőközönségem

becses figyelmébe, hogy az új
tavaszi idényre a bel- és külföldi
női divatkalmék óriási választék-
ban immár megérkeztek és ki-
vánatra mintákkal ingyen és
bérmentve szolgálók.

Kron Károly

DIVATÁRU-ÜZLET

az „arany szarvas”-hoz
UJVIDÉKEN. 2-2

FERENCZ JÓZSEF-TÉR 1.

ALAPITTATOTT 1860-BAN.

MENRATH FERENC
ÓRAS

Bécsben, VII., Westbahnstrasse Nr. 10.

Ajánlja dus választéku raktárát
mindennemű

zseb-, inga- és fali-órákban
a legolcsóbb árak mellett.

Javítások lelkiismeretesen
és olcsón eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések pontosan
elintéztetnek.

3-1

**Villamos csengők, távbeszélők,
villámhárítók**

és az elektrotechnikai szakmába vágó munkák
egy helyben mint vidéken elfogadtatnak.
Nagy választék alkatrészekben.
Költségvetés és tervrajzok gyorsan
díjtalanul.

Javítások elfogadtatnak

Teltsch Gáspár

látszerészeti, betegápolási, elektrotechnikai
és mechanikai műintézetében
ZOMBORBAN.

*-1

KELT-LAKK
(Glasur)

Viasz-kendős
legjobb és leggyorsabb beeresztő-
szer kemény padló számára. Egy
kőcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz
képeknek stb. bearányozására.
Egy kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz
legjobb szer mosdóasztalok, ajtók,
ablakdeszkák stb. ünnemi befestésére.
1 kis doboz 45 kr., 1 nagy doboz 75 kr.

Mindenkor kaphatók: 8-4

Igfabb Heindlhofer Róbert Zombor.

Meghívás.

A topolyai iparügyi bizottság pénztár évi
rendes közgyűlése **1898. évi április 11-én du 2**
órákor a helyi tanteremben tartja meg, mely közgyű-
lésre a t. közgyűlési tagokat ezennel meghívjuk.*

Tárgyak:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a számadások
bemutatása, valamint a felmentvény iránti határozatho-
zatal.

2. Kilépés folytán megüresedő igazgatósági he-
lyek választás utján betöltése.

3. A felügyelő bizottság újbóli megalakítása.

4. A választott bíróság megválasztása.

5. Netáni indítványok tárgyalása.

B. Topolya, 1898. évi március hó 29. én.

Krämer Rezső, Závódszky Máté,
titkár. elnök.

*) Megjegyezzük itt, hogy amennyiben a közgyűlési tagok ápr-
til hó 11-én határozatképes számban össze nem jönnek, a közgyű-
lés 1898. április 24-én fog megtartatni, mely alkalommal a fenti tár-
gyak felett a megjelentek — tekintet nélkül a megjelentek számára —
határozni fognak.

3313. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

A vajszkai körjegyzőségnek 480 forint évi
fizetéssel javadalmazott irnoki állás ürtült meg.
Az állást elnyerni óhajtok képességüket igaz-
oló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi
április hó 20-áig hozzám nyujtsák be.
Kelt Hódsághon, 1898. évi március hó 23-án.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-3

Párisban aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépítő szer, mely az arcbornek bárony
finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elbárit mindenféle bőrképzést,
u. m.: bőrtakát, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására
különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr.**

Nagy tégelynek 1 frt.

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbornek frisséget, szépséget és a legtisztább
fehér színt kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben
kapható, u. m.: fehér, erém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb piperezappan. Kifűnően tisztít
és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghúsra s megedzi a fogakat megbűlésekből eredő s
más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat
után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz
ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnöves elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél **ZENTÁN.**

ALAPITVOTT 1820.

Zomborban: **Szabó Nándor Péternél.**

*-20

**Legolcsóbb butorbevásárlási forrás Zomborban
a takarékpénztárral szemben.**

Van szerencsém a n. é. közönséget butorárú raktáromnak szives megtekintésére tisz-
telettel meghívni.

Itt kaphatók teljes hálószoba-, ebédlő-, szalon-, irodai és uriszoba
berendezések, az egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb árak és
jótállás mellett; nemkülönben mindennemű egyes butorok, mi csak lakberendezéshez
szükséges, u. m.: szekrények, ágyak, éjjeli szekrények, asztalok, székek stb.;
magas támlájú finom ebédlői divánok, mintázott pelüchel ottomanok és kisebb
divánok, hajlított fából levő butorok, vasbutorok, mindennemű tükrök és képek
stb. nagy választékban, a legszilárdabb kivitelben. Jótállás mellett az árak jó
minőségéért, oly jutányos árakon, hogy határozottan állithatom, hogy jóval olcsóbban,
mint bárki másnál.

Kárpitozott butorokat úgy saját műhelyemben, mint kívánatra a t. megrendelő lakásán,
mint e szakmának képzett mestere, a legesinosabban szintén igen jutányos árak mellett készítek.

Teljes tisztelettel

ADLER ADOLF,

kárpitós, díszítő és butorkereskedő

ZOMBORBAN,

a takarékpénztárral szemben.

6-2

3291. szám.
kig. 1898.

Hirdetmény.

Bács községben 340 forint fizetéssel java-
dalmazott irnoki állásra pályázat nyitattik.

Folyamodók kellő képességüket igazoló ok-
mányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **április**
hó 5-éig nyujtsák be.

Kelt Hódsághon, 1898. évi március 21-én.

VISSY JÓZSEF, főszolgabíró.

3-3

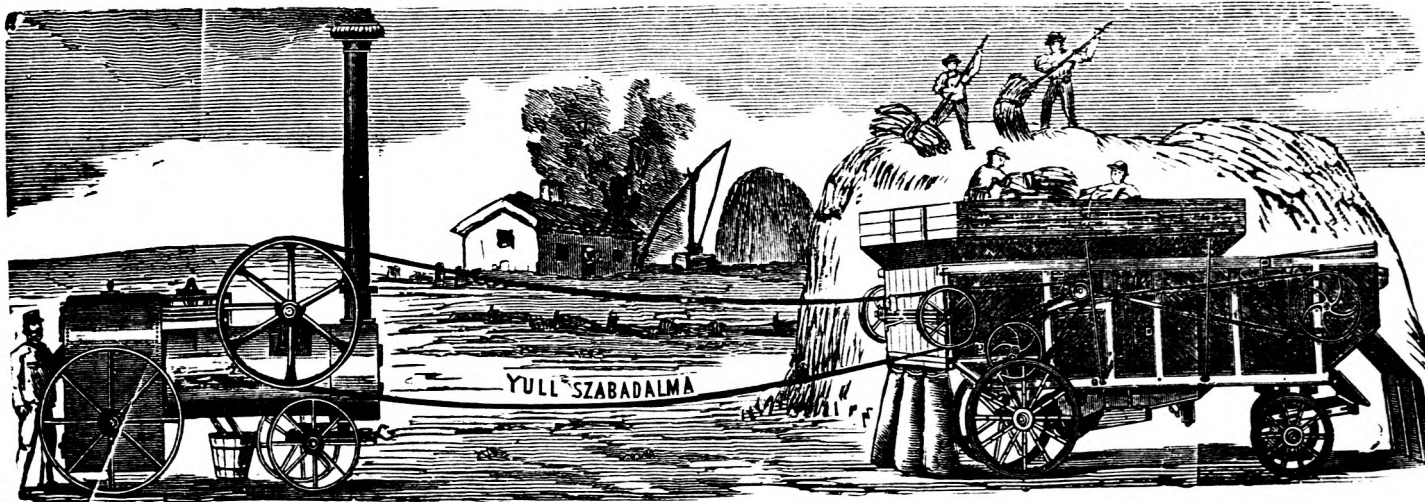
Szőlőkaró eladás.

Messinger József

zombori fakereskedésében

jutányos áron kaphatók

hasított tölgyfa szőlőkarók.

I. zombori gépműhelye, ércöntődéje, varrógép javító intézete

MOLITOR A.

Zomborban, apatini-ut 6. sz. saját házban, alapított 1888., törvényileg bejegyzett.

Saját készítményeim.

Kiseb gazdasági gépek, ércöntődei munkálatok, vas-, acél- és réz-esz-
tergályozás, varrógép javítások, lakatos- és mechanikai munkák.

Kereskedelmi és gazdasági cikkek és szerszámok.

Kukorica-morzsoló 1-30 frtig.

Szeccsa-vágó gép 20-30 frtig.

Répa-vágó gép 15-35 frtig.

Varrógépek 8-70 frtig, 10 évi jótállással.

Érc- és réz-öntvények

különként 1 forinttól felfelé.

Varrógép-részek

mindennemű varrógépeknek.

Gépolajok és consistent-szir.

Szivattyúk és fecskendők.

Peronospora-fecskendők

elismert első rendűek 12 frt.

Vas- és réspótrészek mindennemű gépeknek.

Csőplögépek, dobsinek acélból magas bordákkal.

Forráló-csővek gőzkazánokhoz.

Csővek kovacsolt vasból

gőz- és vízvezetéknek.

Kenő- és olaj-szelencék.

Különféle érc-összetételek.

Manometer ujak és javítók.

Áttételek (transzmisszion és géprészek)

gazdasági használatra.

Géphajtó-szíjak 1-ső rendű szinbőrből.

Mérga-árak, mérga-szelencék, mérga-

szinórok, buvólyuk-zsinór,

dugattyúk, peronospora-lapok és

spirál-csővek.

Tízdes mérlegek.

Vörös réz és cinezett fejszögek és karikák.

Vizmutató üvegek, csavarok és kulcsok, mindennemű szerszámok, sörcsapok és szelelő csapszegek.

Kazánkő eltávolító szer,

mi által a kazánkő lerakódása megakadályozatik és a fűtőanyag megtakarítása mellett, a forraló-csővek kivétele szükségleten.

Egy teljes felszerelésű örlőjárgány vasállványon, legjobb karban 24" kövekkel 70 frtért azonnal eladó.

Ügynököktől, melyek az én nevemben üzleteket akarnának kötni, tessék óvakodni, mivel ügynököket

nem tartok, és kérem a t. c. közönséget, szükség esetén egyenesen hozzám fordulni. 12-6